

Don Louis de Vargas, of edelmoedige wraak : treurspel : zo als het op den Amsterdamschen Schouwburg word vertoond

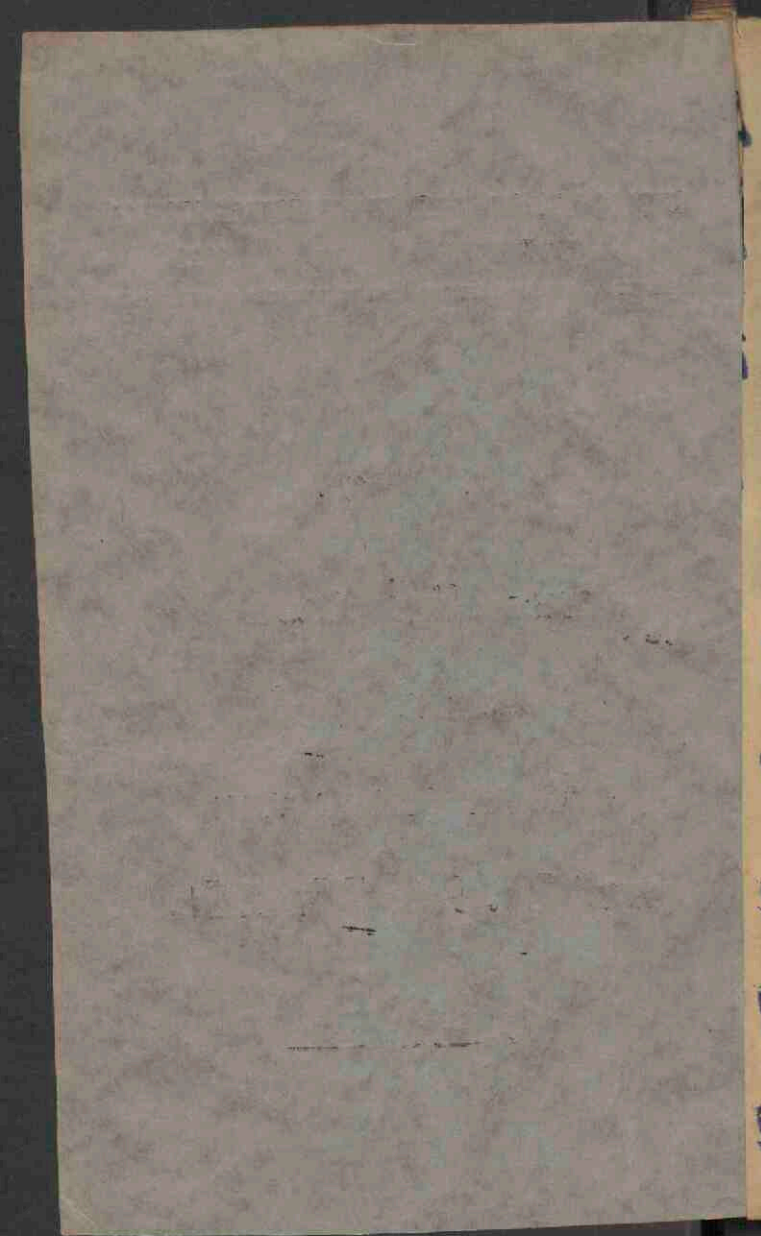
<https://hdl.handle.net/1874/372202>

BIBLIOTHEEK DER RIJKSUNIVERSITEIT
TE UTRECHT

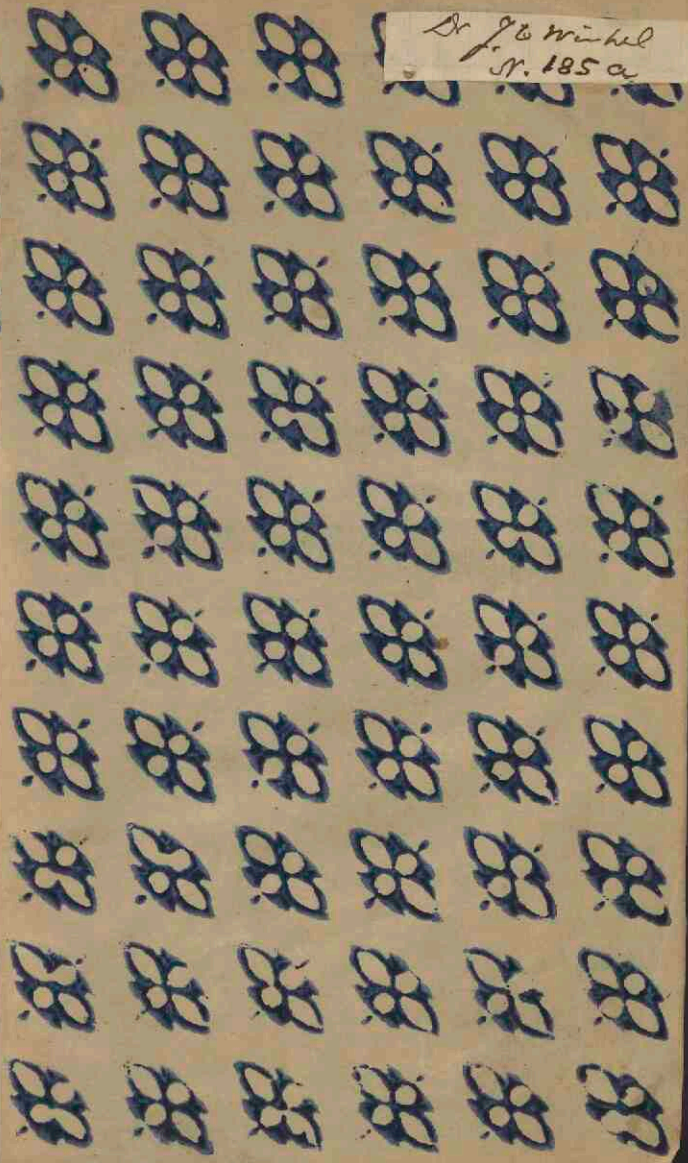
1929

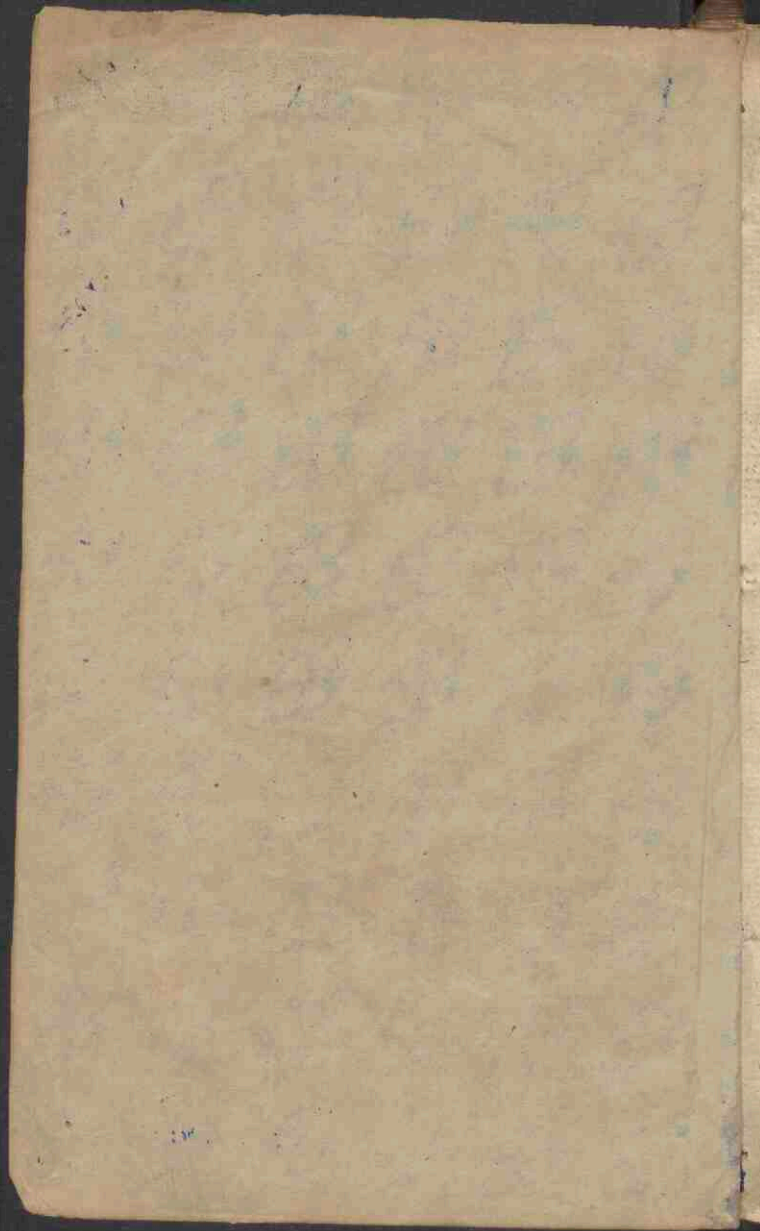
Verzameling tooneel-
stukken uit de
nalatenschap van
prof. Dr. J. te WINKEL

No. 895^B

Dr J. G. Winkel
N. 185 a

D O N

895^b

LOUIS DE VARGAS

O F

BIBLIOTHEEK
NOORD-BRABAND.

EDELMOEDIGE WRAAK;

T R E U R S P E L.

18. D. Heyneke Pen
Zo als het op den Amsterdamschen Schouwburg
word vertoond.

AMSTELDAM,

By IZAAK DUIM, Boekverkoper, op den hoek van
den Voorburgwal en Stilsteeg, 1762.

Met Privilegie. BIBLIOTHEEK DER
RIJKSUNIVERSITEIT
UTRECHT.

KORTEN INHOUD.

*D*en dapp'r en Vargas stryd hier moedig voor zyn eer ;

Hy ziet zyn Vaders boofd onschuldig afgeslagen.

Zyn Zuster neemt vergif in nood, op zyn begeer :

Dies voerd de wanhoop hem om't uiterste te wagen,

Tot by, als Balling zwerft, en na veel tegenspoed,

Zyn Vaderland bevryd, en eigen wraak voldoed.

C O P Y E

V A N D E

P R I V I L E G I E.

DE Staten van Holland en Westvriesland doen te Weeten: alzò ons te kennen is gegeven by de Regenten van het Wees-enOude Mannenhuys der Stad Amsterdam, en in die qualiteiten te samen Eygenars, mitsgaders Regenten van den Schouwburg aldaar; dat zy Supplianten, eenige Jaaren hebben gejouiffeert van 't Oôtrooy by ons den 27 May van den Jaare 1728. als meede van de prolongatie van dien den 6 December 1742. aan de Supplianten verleent, waar by wy aan de Supplianten goedgunstiglyk hadden geaccordeert en geôtroyeert, om nog voor den tyd van vyftien agter een volgende Jaaren, de Werken, die ten dienste van het Toneel reets waren gedrukt, en van tyd tot tyd nog verder in het licht gebragt, en ten Tooneele gevoert zouden mogen werden, alleen te mogen drukken, doen drukken, uitgeeven en verkopen, dat de Jaren, by de voorfz. prolongatie van 't gemelde Oôtrooy of Privilegie vervat op den 6 December van deezen Jaare 1757. stond te expireeren; en dewyl zy Supplianten ten meesten dienste van de Schouwburg, (waar van hunne respectieve Godshuizen onder andere meede moeten werden gesustenteert) de voornoemde Werken, zo van Treurspellen, Blyspellen, Klugten, als anders, die reets gedrukt, en ten Toneele gevoert zyn, of in het toekomstende gedrukt, en ten Toneele gevoert zouden moogen werden, gaarne alleen, gelyk voorheen, zouden blyven drukken, doen drukken, uitgeeven en verkopen, ten einde dezelve Werken, door het nadrukken van anderen, haar luster, zoo in taale als spelkoust, niet mogten komen te verliefen, en dewyle haar Supplianten zulks na de expiratie van de voornoemde prolongatie van 't voorfz. Oôtrooy, niet gepermitteert was; zoo keerden de Supplianten haar tot Ons, teverrentelyk verzoekende; dat Wy aan de Supplianten, in haar voorfz. qualiteyt, geliefden te verleenen prolongatie van het voorfz. Oôtrooy, om de voorfz. Werken, zoo van Treurspellen, Blyspellen, Kluchten, als anders, reets gemaakt, en ten Toneele gevoert, of als nog in het licht te brengen, en ten Toneele te voeren, nog voor den tyd van Vyftien eerstkommende, en agter een volgende Jaaren, alleen te mogen drukken, en verkoopen, of te doen drukken, en verkopen, met verbod aan alle anderen op zekere hooge Poene by Ons daar tegens te statueeren, daar van te verleenen Oôtrooy in forma; ZO is 't dat Wy de Zaake ende 't voorfz. verzoek overgemerkt hebbende, ende gegengen wezende, ter beede van de Supplianten, uit Onze regte weetenfchap, Souveraine magt en autoriteit, dezelve Supplianten ge-

consenteert, geacordeerd en geotroyeert hebben, consenteeren, accorderen ende otroyeren haar by deeze, dat zy, geduurende den tyd aannog Vyftien eerst achter een volgende Jaaren, de voorisz. Werken, in diervoegen, als zulks by de Supplianten is verzogt, en hier vooren uitgedrukt staat, binnen den voorisz. Onzen Lande alleen zullen mogen drukken, doen drukken, uitgeeven ende verkopen, verhandelende daaronne alle en een iegelyken de voorisz. Werken, in 't geheel of steren deele te drukken, na te drukken, te doen nadrukken, te verhandelen, of te verkopen, ofte elders nagedrukt, binnen den zelve Onzen Lande te brengen, uit te geven of te verhandelen ende verkopen, op de verbeurte van alle de nagedrukte, ingebragte, verhandelde of verkogte Exemplaren, ende een boete van drie duyzend guldens daar en boven, te verbeuren, te Appliceren een derde part voor den Officier, die de Calange doen zal, een derde part voor den Armen der plaatsen daar het Casus voorvallen zal, ende het resterende derde part voor de Supplianten, en dit telkens zo meenigmaal als dezelve zullen worden agterhaalt, alles in dien verstande, dat Wy de Supplianten met dezen Onzen Otroye alleen willende gratificeeren tot verhoedinge van hunne schade door het nadrukken van de voorisz. Werken, daar door in genigen deele verstaan den innehoud van dien te autoriseren, ofte, te advouëren, en veel min, dezelve, onder onze protectie en bescherminge, eenig meerder Credit, aansien, of reputatie te geeven, nemaar de Supplianten in cas daarinne iets onbehoorlyks, zoude influëren, alle het zelve tot hunnen laste zullen gehouden wezen te verantwoorden, tot dien einde wel expresselyk begeerende, dat byaldien zy dezen onzen Otroye voor den zelve Werken zullen willen stellen, daar van geene geabbrevieerde of gecontraheerde mentie zullen mogen maken, nemaar gehouden wezen, het zelve Otroy in 't geheel, en zonder eenige omiffie, daar voor te drukken, ofte te doen drukken, en dat zy gehouden zullen zyn, een Exemplaar van de voorisz. Werken, op Groot Papier, gebonden en wel geconditioneert, te brengen in de Bibliotheek van onze Universiteyt te Leyden, binnen den tyd van zes weeken, na dat zy Supplianten dezelve Werken zullen hebben beginnen uit te geeven, op een boete van zes hondert gulden, na expiratie der voorisz. zes Weeken, by de Supplianten te verbeuren, ten behoeve vande Nederduitsche Armen van de plaats alwaar de Supplianten woonen, en voorts op poene van mer 'er daad versteeken te zyn van het effect van deezen Otroye, dat ook de Supplianten, schoon by het ingaan van dit Otroy een Exemplaar geleyvert hebbende aan de voorisz. Onse Bibliotheek, by zoo verre zy geduurende den tyd van dit Otroy dezelve Werken zouden willen herdrukken met eenige Observatien, Noten, Vermeerderingen, Veranderingen, Correctien, of anders, hoe genaamt, of ook in een ander formaat, gehouden zullen zyn wederom een ander Exemplaar van dezelve Werken, geconditioneert als voren te brengen in de voorisz. Bibliotheek, binnen den zelve tyd, en op de boeten en pœnaliteit als vooren. En ten einde de Supplianten deezen onzen Consente ende Otroye mogen genieten als naar behooren, lasten wy allen en een iegelyken, dien het aangaan mag, dat

zy de Supplianten van den inhoud van dezen doen, laaten en gedogen, rustelyk, vredelyk en volkomenlyk genieten en gebruiken cesseerende alle belet ter contrarie. Gegeven in den Hage, onder onzen Grooten Zegele, hier aan doen hangen op den agtsten November, in 't Jaar onzes Heeren en Zalignakers duizend zevenhonderd-zeven-en-vyftig.

Ter Ordonnantie van de Staaten,

P. S T Y N.

Lager stond,

C. BOEY.

Aan de Supplianten zyn, nevens dit Octroy, ter hand gestelt by Extract Authenticq, haar Ed. Gr. Mog. Resolutien van den 28. Juny, 1715, en 30. April, 1723, ten einde om zig daaz na te reguleeren.

De Regenten van het Wees- en Oude Mannenhuis hebben, in hunne voorsz. qualiteit, het recht van deze Privilegie, alleen voor den tegenwoordigen Druk, van DON LOUIS DE VARGAS, OF EDELMOEDIGE WRAAK, Treurspel, vergund aan IZAAK DUIM.

Amsteldam den 6 Augustus, 1762.

At ven Rynveld

VERTOONERS

ALFONSO, *Koning van Kastiliën.*

DON ZUERO DE PALAES, *Marquis.*

DON JULIAAN, *zyn Zoon.*

DON BELTRAN DE VARGAS, *Slotvoogd.*

DON LOUIS DE VARGAS, *zyn Zoon.*

LIZANDRA DE VARGAS, *zyn Dochter.*

ROZELLA,

LEONORA,

} *Lizandraas Staatjuffers.*

DON GARZERAN, *Vrind van Louïs.*

MARIA DE LUXAN, *verliefd op Louïs.*

THEODORA, *haar Staat-juffer.*

PEDRO ALONZO, *baar Dienaar.*

LORENZO, *Hopman der Lyfwagt.*

FINEO, *Edelman van Juliaan.*

GUARIN, *dienaar van Louïs.*

VALERIO, *Luitenant van de Struikrovers.*

DEURWAARDER *in 't Hof.*

LYFWAGTEN,

PAGIE,

} *des Konings.*

Z W Y G E N D E.

Hofftoet.

Soldaten.

Struikrovers.

*Het Spel speelt in en buiten Madrid, Hoofdstad
in Kastiliën.*

DON

D O N

LOUIS DE VARGAS,

O F

EDELMOEDIGE WRAAK;

T R E U R S P E L.

E E R S T E B E D R Y F.

E E R S T E T O O N E E L.

Verbeeld een Voorzaal in 't Hof.

KONING van binnen, twee Mooren in Spaansche kleeding
vluchtende, worden van LORENZO vervolgt.

Verraad! myn Lyfwacht, op! dat zy het leeven derven.

KONING.

LORENZO.

Vervloekte, 'k zweer, gy zult door myne handen sterven,
Al vlood gy snelder dan de toemelooze wind.

T W E E D E T O O N E E L.

O BELTRAN DE VARGAS, *alleen.*
Hemel! die de deugd en trouwheid zo bemind,
Kan d'ontrouw dan in 't hart der brave Kastiljanen
Plaats vinden, die zo lang als waardige onderdanen,
Naar eer en plicht, ten dienst staag leefden voor hun Heer?
O slappen arm! vergeefs voert gy dit zydgeweer!
Gy leerd myn ouderdom en myne zwakheid kennen.
Wat stoute hand durft zig op 's Konings boezem schennen?
Wat staatzucht steekt hem dus verradelyk naar 't hert?
Vervloekte staal leid hier gevallen, en daar werd

Een brief van my beëogt, de tekens van deez' booze
En goddelooze daad, van deze zinnelooze.

Aan Don Zuëro de Palaës, anders, aan

Zyn Zoon Don Juliaan. Hoe zal ik dit verstaan? (ven,
Die daad'lyk noch zo schelms den Koning dacht t'ontly-
Durft die aan den Marquis en Grave hier noch schryven?
Daar schuilt wat vreemts: myn eed aan zyne Majesteit
Verpligt my dat ik zoek wat hier verborgen leit.

De Hemel my behoë! het zyn onmoog'lykheden,
Ayátaf schreef dit zelf! den Koning van Toledo!

Hoe! zouden Ridder van zo heerelyken staat
Besluiten met den Moor zulk gruwelyk verraad?

Ja 't blykt hier klaar, wyl al deez' lettren dit verklaren:
Zy zyn meinedig, ach! hoe ryzen my de hairen
Van schrik voor 't schellemstuk! ondankbre, zeg hoe derft
Gy uwen Vorst, wiens naam in eeuwigheid niet sterft,
En wiens goedaardigheid allomme word verheven,
Zo onrechtvaardig en zo godloos staan na 't leven?

Zuëro, en zyn Zoon! is 't moog'lyk, zouden die
Dit snood' verraad bestaan? 'k geloof niet, schoon ik 't zie.
O neen! 'k geloof het niet, en wil het nimmer denken,
Noch door vermoeden d'eer van deze Heeren krenken;
Dies... Maar ik zie daar komt hy zelf zeer onverwagt.
Ik zal, dat hy my niet als vyand houd verdacht,
Maar als een vriend erkend, hem d'inhoud openbaaren.

DERDE TOONEEL.

ZUERO, BELTRANDE VARGAS.

W **ZUERO.**

At loopt men in de zee der staatzucht al gevaren.
„Hoe! hier de Slotvoogd! 'k veins' dus kome ik tot myn wit,
Myn heer Beltran die schynt ontflelt: wat 's d'oorzaak?

BELTRAN.

Dit,
Wyl 'topschrift aan u houd, kunt gy licht d'oorzaak lezen,
En geeven 't antwoord zelf: 'k sta niet bekend in dezen.

ZUE-

ZUERO.

*Aan Don Zuëro de Palaës, anders, Aan
Zyn Zoon Don Juliaan.* „ Och Hemel! 't is gedaan.
Wat schelmen hebben ons dit snood verraad beschooren?

BELTRAN.

Zie voort, Ayátaf zelf, de Koning van de Mooren,
Zyn ondertekening; twee schelmen hebben hier
Zo daad'lyk deze pook, en dat vervloekt papier,
Te zwaar door het gewigt der misdaân, laten vallen.
Des konings lyfwacht volgt hun spoedig met hun allen,
Zy vluchten snel voor uit, ik vind dit, en ik zie
Het opschrift van den brief aan u te zyn, aan wie
Ik die ook overgeef, ver van u te betygen.
Ik ben een Pithias in vriendschap, en in 't zwygen
Een steen; betrouwt myn woord, ik ga hier mede heen.

ZUERO.

'k Bid toef wat, Don Beltran: hoe! laat gy my alleen
In zulk een zware zaak? het strekt myn eer tot schanden.
Dat gy de blyken van 't verraad my laat in handen,
Schynt hier te zeggen dat ik den verrader ben.

BELTRAN.

Den Hemel wil zulks nooit gedogen, Heer, ik ken
Zo snooden mensch niet, die ik zo barbaars zou houden,
'k Laat staan dan u, waar op de Vorst hem steeds betrou-

ZUERO. (den.

Het zyn de vyanden van myn geluk ten hoof,
Die 's Konings hart, door nyd en haat, met wangelooft
Bedeekt opvullen, om my uit zyn gunst te stooten.
Schryft my de Moor! heb ik iets met de Moor bellooten!
Ha! wreede slangen, die bloeddorstig, onder schyn
Van hoofs gebloeid, verbergt, en dekt uw hels feunyn,
En strekt de Nyd een drank om d'eere te vergiften.
Ik zal het opschrift van dit snoodst van alle schriften
Bewaren, heer Beltran, ik ken uw groot verstand:
Gy ziet hoe hier 't bedrog zyn netten om my spand,
En wyl gy zyt myn vriend, gelyk ik ook ben d'uwe,

A 5

Zo

10 DON LOUIS DE VARGAS,

Zo neem dit staal, en dit papier, daar elk voor gruw.
 Dat dit nu by u blyf tot straffe in myne finert,
 Op dat myn trouw in uw gedacht doorluchtig werd.

BELTRAN.

Marquis, 'k beloof u, dat al wat in myne machten
 Bestaat, is tot uw dienst, wilt van uw zyde trachten
 Te doen gelyk als ik, en oeffnen deugd en trouw,
 Die in den Vorst Alfons een hemelsch beeld aanschouw.

VIERDE TOONEEL.

Wie quam zo onverwagt een storremwind in d'oren,
 In 't midden van zyn rust? wat doen ik? 'k ben verlooren!
 't Verraad is hier ontdekt: 'k wil u, ó hinderpaal!
 O opschrift! oorzaak van myn onluk, t'eenemaal
 Verscheuren, wyl dat ik uw woorden giftig vinde:
 Elk letter is een slang, die my zoekt te verslinde.
 'k Heb in deez' ramp geen troost zo my de list verlaat,
 Te meerder zo Beltran zyn mond het minst ontgaat.
 Want geen Efestions en zynder als voor dezen,
 Noeh ik kan voor myn deel geen Alexander wezen.
 Wat 's dit! hoe ben ik zo bloóhartig in myn hert,
 Daar 't noodlot maar door moed staág overwonnen werd?
 Die wys is, moet 't geluk hem onderdanig maaken;
 Zo kan men eind'lyk tot zyn wit en voorneem raaken:
 Gelukt my dit bedrog, zo houd ik lyf en eer.
 De list in tyd van nood is 't allerbest geweer.

VYFDE TOONEEL.

ZUERO, KONING, *met cenige Pagies uit een
 zyvertrek komende.*

Gy hier, Marquis? heeft u 't gerucht hier heen gedreven?
 Men

Men dingt verradelyk uw Koning naar het leven.
 'k Was in myn kamer, daar 'k tweeschelmen, onverwagt
 Zag naadren, met de pook in handen, 'k roep en tragt
 Hun weer te bieden, als op deeze stemgeruchten
 Myn Lyfwacht toefchiet...

Z E S D E T O O N E E L.

LORENZO, KONING, ZUERO, *Lyfwacht.*

LORENZO.

Vorst, gy hebt niets meer te duchten,
 De moorders zyn gestraft: zy, onder 't volk geraakt,
 Zyn fluks door hen ontzielt. zy, deerlyk afgemaakt,
 Zyn naauwlyks kenbaar.

ZUERO

„ Goed, nu geld den Slotvoogd 't leeven.

KONING.

Marquis wie zal ons nu van d'aanslag kennis geven?
 Wie 't hoofd ontdekken van dit gruwlyk Eedgespan?

ZUERO.

Is dit het dat de Vorst de straf beletten kan?

't Is mooglyk, zo gy wilt.

KONING.

Spreek, wilt ons niets verzwynen.

ZUERO.

In zulk een zwaaren zaak hier iemand te betygen
 Valt zwaar, ik voel myn hart geheel daar in ontrust.

KONING.

Zo zyt gy, na ik hoor, van dit verraad bewust,
 En tracht hier noch voor ons te ontveinzen uw gedachten.
 Spreek, of men zal u zelf voor den verrader achten.

ZUERO.

Des Slotvoogds borst die zal u alles best ontcleên.

Wat zegt gy?

ZUERO.

Dat Beltran de Vargas, Heer, wel een
Myns beste vrienden is, maar 'k houd' my vry gesproken:
Daar 't 's Konings leven gelt is vrientschaps wet gebroken.

KONING.

Hoe! staat hy naar ons lyf? men breng hem straks voor my.

ZUERO.

Myn Vorst wat tracht gy...

KONING.

'k Wil die snoo verraadery
Op 't schrik'lykst straffen eer ik spys of drank wil nutten.

ZUERO.

„ Zo moet het gaan, zal ik myn eigen lyf beschutten.

KONING

Is 't moog'lyk! wil Beltran myn moorder zyn, wanneer
Ik hem myn lyf, myn kroon, myn Ryk betrouw, en eer,
Als zynde een Atlas van myn Staat, zo hoog gezegend?
Het schynt onmogelyk dat ons hier nu bejegend; (verrukt
Doch Staatzucht groeid door gunst, die 's menschen hart
Door ydle hoop, die vaak door 's hemelsh wil mislukt.

Z E V E N D E T O O N E E L.

BELTRAN gevangen, LORENZO, KONING, ZUE-
RO, JULIAAN, LYFWACHT, en Gevolg.

Hoe handeld men my dus, is dit uw Slotvoogd eeren?

BELTRAN.

LORENZO.

Zyn Majesteit...

BELTRAN.

Wel nu?

LORENZO.

Myn Heer, 't is zyn begeeren.

BELTRAN.

Ziet toe, gy schelmen, ziet dat gy u niet vertast.
Kend gy my langer niet?

KONING.

Beltran, hes is myn last,
En weest zo toornig noch zo trots niet meer in 't spreken,
Noch tracht in myn gezigt myn hoog gezag te breeken.
Hy is myn hoonder zelf die myne dienaars hoond.

BELTRAN.

Ik heb zyn Majesteit gestaâg myn pligt betoond.

KONING.

Bezoek hem overal. men zal het daadlyk weeten,
Of men u ontrouw of getrouw zal moogen heeten.

BELTRAN.

Nu merk ik 't schelmstuk eerst. Zuëro heeft uit haat
Myn vroomheid hier belaagt; de Hemel, die het quaat
Van 't goede scheid', die kend my vry en zonder vlekken,
En zal de waereld haast myn onschuld doen ontdekken.
De zuivre waarheid, die altyd zo Godlyk schein,
Straalt, als de heldre zon, door alle nevels heen.

I. LYFWAcht.

Ik vinde een bloote pook hier aan een lint gebonden;
En daar is een papier.

BELTRAN.

Verraders onderwonden
Altyd hun schulden op een anders nek te laën.

KONING.

Geef hier den brief: laat zien.

BELTRAN.

Ik zal, maar Heer, zeg aan
Zuëro dat hy u daar af het opschrift geeve.

KONING.

'k Werd' door vermoeden reets tot toorn en wraak ge-

(dreeven.

BELTRAN.

Schoon deeze by myn borst gehuisvest zyn door my,
Die my beschuldigen, het opschrift kend my vry;

Want

14 DON LOUIS DE VARGAS,

Want zy, als kinderen door snod begeerlykheden
Geteelt, voor myne deur geleid zyn zonder reden,
Daar d'edelmoedigheid my dreef, dat ik haar noch
Als vriend deez' plaatze gaf, niet denkend aan 't bedrog:
Die Vondelingen zyn ondankbaar nu in slangen
Veranderd, fleken my dus na het hart, en prangen
Myn trouwe ziel met finart; maar 't schaad niet, want ik
Verzekert dat ik wel haar schelmische oudren ken. (ben

ZUERO.

Beltran, gy zoekt vergeefs zyn Majesteit te pajen,
En door verbloemde reën uw woorden om te drajen:
Deez' brief en pook, by u gevonden, melden klaar
De werkers van 't verraad, en dat gy zyt verraër,
Gelyk uw zoon Louis, aan wien dit is geschreven.

BELTRAN.

Marquis, gy weet het best, de hemel 't u vergeve.

ZUERO.

De waarheid toont het naakt, gy, Vader, hebt een zoon.

BELTRAN.

Gy ook Marquis, hoewel ik hier moet staan ten toon
Als een verrader; maar heel anders zou het wezen,
Indien men 't opschrift als den brief had mogen lezen.

KONING.

Het is genoeg daar van: wat zoek men myn geduld
Te tergen, daar dit blad getuigt uw snode schuld.

BELTRAN.

Ik ben getrouw.

KONING.

't Is wel, men zal 'er u na loonen.

BELTRAN.

Maar 't is niet wel, myn eer, om deez' verraër, te hoonen.

ZUERO.

't Is een verrader die 't laat blyken door zyn daân.

BELTRAN.

Gy zegt het wel, Marquis, en hebt het regt geraên.

KONING.

(reit?)

Kwam grooter hoogmoed in een mensch my ooit te voo-

ZUE-

OF EDELMOEDIGE WRAAK. 15

ZUERO.

„ Myn toeleg gaat na wensch.

KONING.

Nu lees den brief, laat hooren.

ZUERO.

*Doorluchte Vader, die de magtige Profeet
Met zynen Zoon verbef, 'k zend tot uw dienst gereed,
Twee trouwe Hopliën, om dien aanslag nu te wagen,
Die volgens ons verdrag bun moedig zullen dragen,
Op dat den wreë Tiran, na wensch, eens raak van kant;
Ons leger leit gereed, om u tot onderstant
Te dienen. Mabomet verzekerd ons alrede
Kastiljens Kroon: die u bewaar, op onze bede.
Gegeven in ons Ryk ter halver maand van Maart,
Ayatas, Koning van Taledo.*

KONING.

Hoe bezwaard

Dit schellemstuk myn hart! Wie zou dit ooit geloven?
Hoe kan verradery een Christen zo beroven
Van eer en trouw? kan dit by zulk een Edelman
Plaats vinden, dat hy draag den naam van een tieran?
Dar hy zyn Vorst vermoord en 't Koningryk verkoope!
Het kan niet zyn. Maar neen! d'ondankbren die verloopen
Hun zelve dikmaals, en betrachten niets van ver.
Hy zoekt door hoogmoed, als een andre Lucifer,
Zoo trots, zyn maker hier geheel tot niet te maken;
Maar 't past ons voor ons ryk en ons gebied te waken;
Dies zal hy onze straf gevoelen. Breng hem voort
Gevangen in het Hof.

BELTRAN.

Myn Vorst, 'k bid laat 'k een woord...

KONING.

Sluit toe dien mond waar uit die valsheid is gerezen.

BELTRAN.

Onnozelheid en trouw myn rechters zullen wezen.

KONING.

Hoe, schelm! wanneer uw schuld u zelve overtuigt?

BELTRAN.

Ik ben onschuldig; maar myn ziel, die willig buigt,
Om hier zo onbevlekt van 't ligchaam af te scheiden,
Zal den verrader voor gerechter recht verbeiden:
Hy is de stem van 't quaad dat voor uw ooren sluit,
Ik maar de nagalm van Zuëros boos geluit,
Aan welk ik antwoord geef: acht gy de stem onschuldig,
Zo straf de nagalm vry: ik draag myn lot geduldig.

ACHTSTE TOONEEL.

ZUERO, KONING, JULIAAN, *Gevolg.*

Hy zoekt zich zelve noch t'onschuldigen door my.

KONING.

Marquis, gy hebt myn gunst, dat hy zyn straffe ly.
Uw naam werd grooter, nu de zyne gaat verloren,
Die als een Phenix uit zyn asche werd herboren.

ZUERO.

'k Blyf dankbaar voor de gunst die my de Vorst betoont.

KONING.

(woont,

Gy, Graaf, gaat na de plaats daar deez' trouwelooze
Doorzoek het al op 't naauwst; want deez' verraderijen
In 't allerminste nu geen uitstel konnen lijen.
Zyn goed zy al verbeurt door wettelyke straf:
Neem ook zyn dochter en dienstboden, ofz' hier af
Iets wisten, dadelyk uit onzen naam gevangen.

JULIAAN.

'k Volvoer zyn Majesteits begeeren met verlangen.

KONING.

En ook met strengheid op het alleronvoorzienst.
Marquis, myn leven ben ik schuldig aan uw dienst,
Volhard daar in, ik ga, gy zult myn gunst bemerken.

OF EDELMOEDIGE WRAAK. 17
NEGEND E TOONEEL.

ZUERO, JULIAAN.

Nu is het noodig deez' verradery te sterken.
Terwyl den Slotvoogd al de schuld is opgeleid,
Te meer, nu niemand van de minste zekerheid
Bewust is, hoe wy met den Moor dit onderwonden.
Gy, houd u of gy had een tweeden brief gevonden
By zyn papieren, dat zyn zaak noch vuilder werd.

JULIAAN.

Dit geeft hem voor gewis den doodsteek in het hert.

ZUERO.

Toont die den Vorst: om hem tot meerder toorn te waken,
Zo kan men ons verraad door schyn op 't best bedekken.
Het moet daar nu meê door, hoe dat de kans ook leid.

JULIAAN.

Zulk heerelyk bedrog is loutre schrandèrheid.

ZUERO.

Kan ik dit werk door list na myne wensch bedis'len,
Zal haast uw naam van Graaf in Majesteit verwis'len.

TIENDE TOONEEL.

Verbeeld een Kamer.

GUARIN, LEONORA *tegen komende*; LIZANDRA
bezig baar op te tooijen.

LEONORA.

Zyt wellekom, Guarin,

GUARIN.

Ik spreek u wel daar na,

Nu heb ik aan Mevrouw te spreken.

LEONORA.

'k Bid u sta,

B

En

18 DON LOUIS DE VARGAS,
En wacht wat: want zy is noch bezig haar te kleden.
Zy heeft u al gehoord.

LIZANDRA.

Guarin, 't is buiten reden

Dat men u wagten doet, komt binnen, nadert vry.

GUARIN.

Ik kus uw hand, Mevrouw.

LIZANDRA.

Uw komst vervrolykt my.

Komt myn Heer Broeder niet?

GUARIN.

Mevrouw, heeft niet te vrezen,

Hy 's overwinnaar.

LIZANDRA.

En wanneer toch zal hier wezen

Zyn inkomst in Madrid?

GUARIN.

Deez' middag noch, verzeld

Met d'eedlen Garzeran, een dapper oorlogsheld,

Dien de Arragonse Vorst zyn heirmagt dorst betrouwen.

LIZANDRA.

(wen

Ik wagt zyn komst met vreugd, Guarin, gy kunt vertrou-

Op myn genegentheid: vertrekt nu, ga terstont

Naar myn Heer Vader.

GUARIN.

Is de Slotvoogd nog gezond?

LEONORA.

Die is ten Hoof: daar hy, door 's Konings gunst verheven,
Nooit tyd vind' om zich zelf in huis wat rust te geven.

GUARIN.

't Was beter dan voor hem dat hy die gunst niet had.

LIZANDRA.

Zo doet het ook Guarin, gy hebt het wel gevat,
Myn Vader is te oud om zo veel last te dragen.

OF EDELMOEDIGE WRAAK. 19
ELFDE TOONEEL.

ROZELLA *verbaast*, LIZANDRA, GUARIN,
LEONORA.

Mevvrouw! ach! ach! Mevrouw!

ROZELLA.

LIZANDRA.

Hoe nu! waar toe dit klagen!

Wat is 'er gaans?

ROZELLA.

Ei my!

LIZANDRA.

Wat maakt u dus ontstelt?

ROZELLA.

Men heeft de gallery en voorhof met geweld
Bezet, wyl 't krygsvolk vast ter poorten innedringen.

LIZANDRA.

Hoe! met gewapent volk ons huis hier dus t'omringen!
Dat lyd onze eer nier: geef my datelyk een zwaard.

TWAALFDE TOONEEL.

LIZANDRA, LEONORA, GUARIN, ROZELLA,
JULIAAN, LYFWAGT *en gevolg*.

Treed binnen, en doorzoek op 't naauwte.

ROZELLA, *Juliaan tegen houdende*.

Heer, bedaard!

GUARIN, *Juliaan tegen houdende*.

Bemerk, myn Heer...

JULIAAN.

Ter zy: breek alles vry aan stukken.

LIZANDRA.

Hoe durft gy, wreden, hier d'oprechtigheid zo drukken?
Had nooit geloofst een man te zien die 't dorst bestaart

20 DON LOUIS DE VARGAS,
Zyn handen aan het huis van Don Beltran staan.

JULIAAN.

Dat ziet gy nu: ga voort.

LIZANDRA.

Houd stant; ik zal 't beletten.

JULIAAN.

Myn Schoone, 't is vergeefs u tegen ons te zetten:
Dies bidde ik dat gy in deez' hevigheid bedaard.
Mevrouw, uw schoone hand past noit een vinnig zwaard.

LIZANDRA.

Dat zy hoe 't wil, vergeefs my hier toe aan te maanen;
Ik ben Lizandera de Vargas, die door traanen
Zich niet kan helpen, maar door edelmoedigheid,
In wie dat deugd en moed gelyk beslooten leid.
Daarom, Heer Graaf, begin niet verder my te hoonen.
Wyk met uw volk te rug, of 'k zweer u, 'k zal betoonen
Hoe dat men hier dit huis moet eeren; ga, ontzie
Het vry, of kent gy nu Heer Vargas niet? 't is die
Kastiljens kroon verstrekt een Jazon door zyn daaden,
't Is hy wiens gryze kruin nog pronkt met Lauwerbladen.
De stomme steenen zelf getuigen d'achtbaarheid,
Die hy hier waardig voerd tot eer der Majesteit;
Dies keer vry weder, of gedoog dat ik, gedreven
Door eedle moed, ons huis verdadig met myn leven.

JULIAAN.

Ga voort, myn Schoone, want ik zie dat in uw haat
Uw schoonheid meerderd: als de schoone dageraat
Komt schitteren op den dauw van vars ontloken rozen,
Zo schynt zy in ons oog veel schoonder noch te blozen.
Zo ook uw tranen, die, als zuiver kristallyn,
Langs uwe wangen op uw borst gevallen zyn,
Zy konnen door het oog des minnaars heenen dringen
Tot in de ziel, en die tot min en liefde dwingen:
En schoon de korzelheid een weinig dit ontzied,
Uw schoonheid werd van my, gelyk voorheen, gevierd.

LI-

LIZANDRA.

De tyd gedoogd het niet om uw gevele te lyden,
 Dies is 't vergeefs, myn eer die moet hier tegen fryden.
 Ga met voorzichtigheid en zie wat dat gy doet.
 Dat uw Gevolg vertrek, of 'k zweer u, 'k zal dien stoet
 Verhuizen doen, eer zy het zelven zullen denken.

JULIAAN.

Mevrouw, men komt hier niet om uw gezag te krenken:
 Maar om den gruwel van een snoô verradery
 T'ontdekken, dat het Ryk tot zekerheid gedy.

LIZANDRA.

Hier heerscht de deugd, waar op de Koning zich betrouden.
 De naam van Vargas kan het al in vrede houden.

JULIAAN.

De naam van Vargas is al dood, zyn hoogmoed al
 Gebroken, nu hy komt als een Verraêr ten val.

LIZANDRA.

Wie dat zulks zeid hy liegt, zyn trouw getuigt zyn leven.

JULIAAN.

Ik volg myn last Mevrouw, wilt gy hier tegenstreven?

LIZANDRA.

Lyd dan den Koning dat zyn eer dus werd gekrenkt?

JULIAAN.

Het is zyn Majesteir, die hem met recht verdenkt,
 En die my last gaf, dat ik tot de minste hoeken
 Uws huis, het alles zou doorzien en wel doorzoeken;
 En u en uw' gezin verzeek'ren door deez' Wacht,
 Waar op ik hoop (schoon gy myn liefde hebt veracht)
 Dat ik u noch door dwang zal leeren my te minnen.

LIZANDRA.

Myn Vader dus beticht! wat staat my te beginnen?

JULIAAN.

Als een verrader.

LIZANDRA.

Zwyg, vervloekte tong en spreek
 Nist verder; want de trouw in Vargas daaden bleek,

Zo lang hy adem schiep. Zyn dienst en zo veel jaaren
Aan 't Ryk met zorg besteed, geruigen zyne hairen.
't Zyn logens die de Nyd uit haat, dus valslyk dicht.

JULIAAN.

't Zy dat het waarheid zy, of logen, 't blyft myn pligt
Des Konings wil en last zo daadlyk uit te voeren.
Ontschuldig my Mevrouw, en wilt u niet beroeren,
Ik ben genootzaakt om hier alles te doorzien.
Treed binnen, Mannen, voort.

Juliaan en Lyfwacht binnen.

LIZANDRA.

O Hemel! kan 't geschiên?
Ik geeve dan verlos. Werd in deez' ongelukken
My toegelaten hier myn droefheid uit te drukken,
Door bittere klagten, laat dan myn bedroeft getraan
Van myne wangen naar om hoog ten Hemel gaan;
Op dat Kastiljen nu in deze pyn beöoge
Dat ik de dood zoek, nu myn zuchten niet vermogen.
Myn Vader dus, als een verrader, heel beroofd
Van eer en staat? neen! neen! het kan niet zyn, geloofd
Hy is getrouw: helaas! Guarin, ach! myn vriendinnen,
Myn Vader een Verraâr, ach! 't gaat my aan de zinnen.

GUARIN.

De zon niet klaarder dan zyn trouw en onschuld is.

LIZANDRA.

Ik houd' myn Vader reeds verlooren, 't gaat gewis,
Die schutheer van myn eer kan my niet meer bewaren.
Ach! wist myn broeder ons rampzalig wedervaren.
Kon iemand hem in tyds waarfchouwen in deez'zaak.

GUARIN.

'k Versteek my onder 't volk, op dat ik buiten raak,
En hem het al ontdek. *binnen.*

LIZANDRA.

Ga heenen, wilt u spoeden.

O Hemel! keer de ramp myns vaders toch ten goeden.

JULIAAN, *en gevolg uit.*

Breng haar in deze zaal.

LIZANDRA.

Hoe! zonder myne maagden?

JULIAAN.

Het is den koning zelf wiens wil het zo behaagden,
Dat elk alleen zou zyn, op dat men hunne schuld
Te beter onderzoek.

LIZANDRA.

O Hemel! geef geduld.

JULIAAN.

Vergeefs en vruchteloos is hier uw tegenstreeven.

LIZANDRA.

Gy tracht na 't geen ik niet verlaat dan met myn leeven:
Want ik al stervend', zelf in spyt van 't wreed geval,
De naam van Vargas noch onsterfelyk maken zal.

DERTIENDE TOONEEL.

KONING, ZUERO, LORENZO, *Gevolg.*

KONING.

Zo heeft hy dan aan u in 't minste niet beleeden?

LORENZO.

Dat hy onschuldig is, daar blyft hy by met eeden.
Dat brief en pook by hem gevonden, met veel schyn
Van misdaad, blyken zelf van zynen onschuld zyn;
Dat zynen Adeldom noit vlek had van gebreeken,
En wenscht een oogenblik zyn Majesteit te spreken.

KONING.

't Is op den Adeldom, en trouw, vergeefs geroemd,
Nu 't schelmstuk, als den dag zo klaar, met recht hem
doemt.

LORENZO.

Hy zegt, dat den Marquis en Graaf, die hem betichten,
Zelfs de verraders zyn en alles snood verdichten;
En eifcht een weinig tyd dat hy 't bewyzen mag

ZUERO.

Indien zyn Majesteit 't verraad niet klaarlyk zag,
 Dat hy gerechtigheid naar eisch ten vollen pleege,
 En met de waarheid al deez' zaaken overweege;
 Op dat ons aadlyk huis door een verrader niet
 Gefchonden leef: dat hy de boosheid, die hy ziet,
 Dan onderzoek, en straf op 't scherpst: dit is myn beede.

KONING.

Marquis, ik ben voldaan van uw getrouwigheden,
 Uw liefde, tot myn dienst, verplicht ons meer en meer.

ZUERO.

Dat ik uw handen kus, ô Vorst.

KONING.

Sta op myn Heer.

Tegen Lorenzo.

Gy wacht den Graaf, om meer bewys hier door t' erlangen.

LORENZO.

Daar komt hy.

Juliaan uit komende.

KONING.

Wel, hoe is 't?

JULIAAN.

Lizandra is gevangen.

'k Heb de geboden last van zyne Majesteit
 Getrouw volvoerd, en breng hier nader noch 't bescheid
 In brieven, die 'k daar vond.

KONING, *tegen Lorenzo.*

Geef hier; gy, wil die leezen.

LORENZO.

Deez', na ik zie, zal van den Moorschen Koning weezen.

Hy leest.

*Wy zullen onzen staat, door uw Grootmoedigheên
 En hulp baast zien vermeerd.*

KONING.

Hier is 'er noch al een,

Geteekend Benalud.

ZUERO.

Wat wil men meer bewyzen?

K o.

KONING.

Wie leeft 'er die niet zou voor zulk een schelmstuk yzen?

Hy leeft.

Verzuim nooit tyd die u tot roem verstreken zal.

Zo ryst Toledo door der Kastijjaenen val,

De brenger dezès zal u naarder openbaren

Wat dat ons meening is. Dat Mabomet u spaare.

ZUERO.

Is 't moogelyk myn Heer, dat gy hier niet voor schrikt?

LORENZO.

Het is met hem gedaan, zyn misdaad overwikt.

Deez' zyn al meede van den Koning van Toledo.

PAGIE, uitkomende.

Dé dappre Don Louis de Vargas, die noch hede.

Als overwinnaar praald, in 't harnas vol van moed,

Verzoekt nu d'eer dat hy uw Majesteit begroet.

KONING.

(nen?)

„ O schelm! durft gy u noch hier voor ons oog vertoo-

Ga, 'k wacht hem. 'k Zweer men zal zyn misdaad niet

verschoonen;

Maar hem doen zien, hoe men gerechtigt straffen kan.

ZUERO.

Myn hoon geen uitsfel lyd.

KONING.

Men oordeel d'onze dan.

Wy willen dat den Graaf hem voort zal tegentrekken,

En dat men hem de ramp zyns Vaders niet ontdekke

Voor wy hem spreken; ga.

ZUERO.

Van zyn gevangenis

Zyn weinige bewust.

KONING.

Des Hemels straf komt wis,

Zy wil dit Monster op de Waereld niet gedoogen.

Wat zegt, Lorenzo nu?

Indien ik met myne oogen
Dit zelfs niet had gezien, ik had het niet geloofd.

KONING.

Hy effen dan de schuld ten koste van zyn hoofd.

VEERTIENDE TOONEEL.

*Verbeeld een Hof-Gallery, waar in het Lyk van Beltran
onder een Tapyt verborgen legt.*

LOUIS, GARZERAN.

LOUIS.

Heer Garzeran, ik zal u nu haast doen beöogen,
Wat dat de Vorsten van Kastiljen hier vermogen,
Daar voor u ziet gy op het koninklyk Paleis.

GARZERAN.

Een schoon gezigt, waar in de bouwkunst leeft na eisch.

LOUIS.

Een stoet van Heeren komt uit 's Konings Hof ons tegen:
My dunkt ik hoor en zie hoe 't volk met lof en zegen
Ons welkomt: ja hoe waardt den Koning zelf ons schat:
Hoe dat myn Vader met zyn armen my omvat,
En ik my nederwerp vol blydschap voor zyn voeten,
Wat luk die zulke vreugde en dankbaarheid ontmoeten.

VYFTIENDE TOONEEL.

JULIAAN, LOUIS, GARZERAN, GUARIN,
Gevolg.

JULIAAN.

Doorluchte Don Louis, 'k ben d'eerste om zo myn deel
Te hebben aan uwe eer.

LOUIS.

Heer Graaf, ik werd te veel
Verplicht, nu my deez' eer komt van uw hand te wooren.

GUA-

GUARIN.

Myn Heer...

JULIAAN.

't Is myn geluk.

LOUIS.

Deez' was een schrik der Mooren,
Die door zyn strydbare arm het alles overwon.

JULIAAN.

Wy zyn veel schuldig aan den dienst van Arragon.

LOUIS.

Hy was in d'oorlog lang een van myn trouwste vrienden.

JULIAAN.

Gy zult my tot zyn dienst, gelyk tot d'uwe, vinden.

GARZERAN.

Uw dienaar is verpligt door deez' beleefde reën.

JULIAAN.

De naam van vriend, zy u, en hem, met my gemeen.

GUARIN.

Myn Heer, ik bid u, hoor.

LOUIS.

Ik zeg, wilt voort vertrekken.

GUARIN.

Nu zy naar 't Hof treën is 't onmooglyk iets te ontdekken;
'k Ben hopeloos, en vrees 't zal slecht met hem vergaan.

JULIAAN.

Myn Heeren, toef, ik zie daar komt den Koning aan.

LOUIS.

Wat gunst, dat ons de Vorst nu zelve wil ontmoeten.

ZESTIENDE TOONEEL.

LOUIS, GARZERAN, KONING, JULIAAN,
GUARIN, *Gevolg.*

LOUIS.

Doorluchte Majesteit, ik offer voor uw voeten
Een overwonnen heir, vermeesterd, tot hun schand.

Tot

Tot heil des Ryks, van uw onoverwonne hand.
Hoe! gaat de Vorst! wil hy 'tgehoor my niet vergonnen?

KONING.

Wy weten al wat dat gy ons zoud zeggen kunnen.

LOUIS.

'k Bld, luister na uw roem, myn Vorst, want zulk een daad
Van overwinning, geen stilt wygen toe en laat.
Ik keer niet vruchteloos, maar wel met lauwrebladen.

KONING.

Uw woorden, Don Louis, zyn meerder dan uw daden.

LOUIS.

Myn daden grooter dan myn woorden zyn geweest,
Dat tuigt dees dappren arm door 's vyands macht gevrees.

KONING.

'k Geloof 't, en weet hoe ver dat men u mag betrouwen:
Maar blyft een weinig hier om zelve aan te schouwen
Een schoone spiegel, die men u hier toonen zal,
Die, schoon hy niet zo klaar als glas is, of kristal,
U echter daadlyk aan uw oogen hier zal toonen,
Hoe dat men schelmen en verraders hoor te loonen.

Hy geeft een tegen om het Lyk te ontdekken.

ZEVENTIENDE TOONEEL.

BELTRAN werd ontbalst vertoond. LOUIS,

GARZERAN.

LOUIS.

D en Hemel my behoed!

GARZERAN.

Hy valt geheel verdoofd

Op 't lichaam, ach! hy schynt van zyn verstand beroofd.
Wat droevig treuttooneel beschouw ik met myne oogen?

LOUIS.

O pyn! ô dood! ô hel! kan d'Hemel dit gedoogen?

GARZERAN.

Hou moed, 't is vruchteloos dat gy hier traanen stort.

Men

Men wreek zig manlyk, daar het weenen komt te kort.

LOUIS.

Myn liefd' heeft d'overhandt, myn ziel moet zich bereijden

Tot lyden, in deez' pyn vermoogt gy wel te schreijen.

O oogen! stort vry nat, laat zulks door schaa'mte niet:

Als maar zo veel gezicht aan u noch overschiet,

Dat ik my spiegel in deez' spiegel. Edelmoedig

Doorluchtig glas, wie brak, wie verfden u zo bloedig?

Wie was 't die u zo wreed en euvelmoedig schon?

Het was den Koning, die reeds overlang begon

Zig zelf te spiegl'en in uw dengden onbesproken:

Nu heeft hy, door de nyd gearst, uw glas gebroken;

Op dat ik my niet meer in u bespiegl'en zou.

Beminlyk glas, hoe drukt gy dus myn ziel met rouw!

Nu zal, nu zal uw glans my nimmermeer beschynen:

Wie maakten u deez' lyst van bloedige robynen,

Zo ys'lyk, tot myn leed? deez' wreedheid is niet door

Verradery geteeld; ô neen! zy komt te voor

Uit noodlots straf, door valsche en boze hoofde slangen.

Och! waard gy in de zaal des Konings niet gehangen,

Ik had met reên voor u een beter lot gehoopt,

Het schoonste kristalyn het grootste prykel loopt

In konings zaalen, om op 't onverwagtst te breeken.

O Hemel! gun dat ik my van deez' daad mag wreeken.

GUARIN, *uitkomende.*

Myn Heeren, 'k bid u, vlucht, al 't Hof is op de been,

Om u te vangen.

LOUIS.

Zwyg, zinlooze, zonder reên:

Nu d'eer zo weinig geld by een vervloekte Koning,

Staat in de dood alleen de beste dienstbeloning.

30 DON LOUIS DE VARGAS,
AGTIENDE TOONEEL.

ZUERO, JULIAAN, en Gevolg, LOUIS,
GARZERAN, GUARIN.

Neem hem gevangen.
ZUERO.

LOUIS.

Dus ik my gevangen geef.

GARZERAN.

Zo lang een druppel bloed getuigt dat ik noch leef,
Blyf ik u by en zal u nimmermeer begeeven.

LOUIS.

Schep moed, Heer Garzeran, het kost hun allen 't leven.

JULIAAN.

Wat grooter tegenstant!

LOUIS.

Belaagde vroomheid stryd

Met recht nu voor myn eer, die zo onschuldig lyd.

Einde van het eerste Bedryf.

T W E E.

T W E E D E B E D R Y F.

E E R S T E T O O N E E L.

Verbeeld een kamer in een oud Slot.

GARZERAN, LOUIS, GUARIN.

Schoon we in de duisternis zyn in dit Slot geweeken,
De Graven zyn ontvlucht, het zal hen niet ontbreken
Om met den dageraat te stormen op de Poort.
Ik heb dien toelag op de toorentrans gehoord;
Zy houden ons bezet, men diend hier niet te blyven:
Men moet als Helden hen van de ingang zien te dryven.

LOUIS.

Laat ons, begunstigt door het donker van den nacht,
De Poort ontsluiten, en door de omgelegen Wacht
Manmoedig doorflaan, 'k zie geen andren uitweg open:
Men moet ons leven op het duurste aan hen verkopen,
Indien hun overmagt ons weert in dit besluit.

GUARIN.

Och! och! Sint Jago, help! Wat zie ik, wat geluid..?

LOUIS.

Hoe schreuwyt gy dus?

GUARIN.

Och Heer, het spookt hier, ongelogen.
Ik zie, ik hoor het, och!

LOUIS.

De slaap bedwelmt uwe oogen.

Gy raast.

GUARIN

O neen! myn Heer.

LOUIS.

't Waar nutter dat gy zweegt.

GUA-

GUARIN.

Zie daar, hoe gints die plank zig meer en meer beweegt.

LOUIS.

Ik zie 't.

GUARIN.

Men wil ons hier al levendig begraven.

Och! mogt ik nu voor 't laast 't benaauwde hart eens

LOUIS.

(laaven.

Zwygt, gy lafhartige!

GARZERAN,

Wat zal hier nog gefchiên?

LOUIS.

Al was het hels gefpook, 'k zal 't onder d'ogen zien.

T W E E D E T O O N E E L.

LOUIS, GARZERAN, GUARIN; MARIA,
PEDRO, THEODORA, *uit de Grot.***D**aar komt alreeds een geest die ons aan twee zal kap-

GARZERAN.

(pen.

De Hemel ons behoed'.

LOUIS.

Wie komt met stille stappen

Ons nad'ren? hy hou ftant: vermits myn dapp're hand
Dit gladde ftaal zwaaid, dat, wanneer myn toren brand,
Geen fterveling ontziet.

GUARIN.

Hier helpt noch ftaal, noch vechten,
Met Paternosters is nu meerder uit te rechten.

LOUIS.

Wie zyt gy, fpreek, die ons zo ftout genaaken derft?

MARIA.

Ik ben een ziel, die in uw borst veel dooden fterft.

LOUIS.

Hoe kan zulks mooglyk zyn?

MARIA.

't Is zo; maar wil niet vrezen,

Ik zoek myn rust.

LOUIS.

Gy moogt dan ziel of lichaam wezen,
 Hou stand; want nadert gy, ik ryg 'er 't lemmer door.

MARIA.

'k Zal, dapp'ren Don Louis.

LOUIS.

Wat hebt gy met ons voor?

MARIA.

Dat zult gy strak bezien, wil hier het toortslicht reiken.

LOUIS.

Wat zien wy, Hemel!

MARIA.

Van oprechte liefde een teiken.

Verwonder u niet eens, O braven Held! ik ben

Verplicht u dienst te doen, nu ik uw vroomheid ken.

LOUIS.

Wie zyt gy dan? wat dreef u herwaarts hier ter steede?

MARIA.

Indien gy 't weeten wilt, zo hoor na myne reeden.

Doorluchte Don Louis, ik ben een Dochter van

Een adelyk geslacht in deze stad, zulks kan

Ons huis door schilden aan gewelfzels, poort en muuren

Te kennen geeven, die zelfs d'eeuwigheid verduuren.

'k Maak u myn adeldom bekend; niet wie ik ben;

Want een die aad'lyk is, en recht zyn zelve ken,

Wanneer hy wel doet, houd voor eerst zyn naam ver-

zweegen.

Ik heb uit myn kasteel, niet ver van hier gelegen,

De straffe wreedheid van het onbedachte graauw

Gezien, hoe gy u zelf (omfingeld en in 't naauw)

Noch wist te redden door uw groote dapperheden,

Die als beschermers voor uw leeven moedig streeeden;

Tot dat gy in dit slot uw wykplaats eindlyk vond.

De Minnegod, die my de boezem had gewond,
 Ried my, om tot uw hulp iet wonders aan te vangen:
 'k Ben van myn woning, door veel onderaardsge gangen,
 Door een van myn geslacht voor langen tyd gemaakt,
 Ter uitkomst voor 't geweld, hier in dit Slot geraakt,
 Om u, door dezen weg uw vryheid weer te geven:
 Geniet dan dit geluk tot berging van uw leeven,
 En zegepraal dus van den Koning, die zo wreed,
 Bloeddorstig, straf, en snood, genooten dienst vergeet;
 Die u 'onrecht vervolgt, om zyne wraak te koelen,
 En opgehitst door nyd, u wil zyn straf doen voelen.
 Geleghentheid en tyd zy beide uw heil en nut.
 Beschut u zelve, nu myn liefde u hier beschut;
 En oordeel dan of ik u niet oprecht beminne.
 'k Zoek uw verlies, op hoop van u daar door te winnen.
 Myn liefde is adelyk en kuifch, die niet en zoekt
 Als uw verlossing, en met reën uw ramp vervloekt.
 Intusschen neem dees gift, waar door ge uw hart kunt
 sterken,

Zo acht ik my voldaan. Gy kont daar na bemerken
 Wat u te doeu staat. 'k Wensch dat u den Hemel luk
 En zegen geef, dat u de nyd nooit onderdruk.

GUARIN.

Hoe! gaat gy heen Mevrouw? ei, laat ons hier niet blyven
 In 't donker, geef my 't licht, je kunt ons wel geryven.

MARIA.

O Min! 'k beveel aan u 't geheim van deze zaak.
Zy gaan weer in de onderaardsche gang.

DERDE TOONEEL.

GUARIN, GARZERAN, LOUIS.

GUARIN.

De reuk is zeker goed, hoe kom ik aan de smaak?

GARZERAN.

Weërgadelooze vrouw, gy doet hier meer als stryden.
 LOUIS.

LOUIS.

Dat zelf Romeinen vry deez' dapp're daad benyden.

GARZERAN.

Gy zyt aan haar veel dank en liefde schuldig, Heer.

LOUIS.

'k Zal haar myn vryheid wel beloonen, by myn eer.

GUARIN.

O heilig korfjen, och! ik kan niet langer toeven.

Myn Heeren, 'k bid u, kom, lust het u eens te proeven?

LOUIS.

Nu dat myn rust alleen maar in de dood bestaat,

Zou een rampzalig mensch dan eeten? neen! die raad

Gevalt my niet, ik moet noch meerder kunnen lyden,

Eer ik ten einde raak van al dit bitter slyden.

Ben ik een Edelman en adelyk 'besaamd? (schaamd.

Heb ik dan d'eer niet meer? foei, 'k vind my zelf be-

Streng nootlot! ach! ik bid doorluchte ziel, die boven

't Gestarte heenen zweefd, geef aan deez' weggeshoven

En machtelooze, dat hy uw onschuldig bloed

Mag wreken. Hemel geef...

GARZERAN.

Ik bid, myn Heer, gy moet

Geduldig zyn: de tyd zal uwe wraak noch geeven.

LOUIS.

't Is wel bedacht, onze eer is waardiger dan leeven.

GARZERAN.

Myn Heer, wat 's dit?

LOUIS.

Kom, volg, zo ziet gy hoe ik ben.

GARZERAN.

Wat tracht gy dan te doen?

LOUIS.

Heer Garzeran, 'k beken

Myn voorneem is wel wreed, en snood, en tygeraardig;

Maar d'eer is my weërom wel duizend levens waardig:

'k Zal my noch deze nacht verlossen van veel schand.

Gy weet myn Zuster is nu in des Graven hand,
 Dat onzen vyand is, aan wien ik my wil wreken.
 Ik zal Lizandra zelf met deze hand doorfleken,
 Dat hy haar niet met wil, of tegen wil geniet;
 En in ons droevig huis noch meerder ramp geschied.
 Al is 't dat dikmaals d'eer 't geweld kan overwinnen,
 Zy is een vrouw, een vrouw is zwak en licht van zinnen.
 'k Volvoer dan, doch uit nood, dit Treurspel al 't droef.
 't Is dwaasheid, vrouw of glas te toetsen op de proef.

GARZERAN.

Voor zulk een boos besluit zal zelf een Heiden vrezen.

LOUIS.

't Is kristelyk; 'k zal een Romein in vroomheid wezen.

GARZERAN.

Barbarisch vonnis, en een wreedheid nooit gehoord,
 Dat gy uw handen smet met eigen zustermoord.

GUARIN.

Hoe Heer! waarom zou dan Mevrouw Lizandra sterven?

LOUIS.

Zy kan op aarde nooit een beter lot verwerven;
 Maar sterft, om huis en eer, en eereyke dood.

GARZERAN.

't Is gruwlyk, Heer.

LOUIS.

't Is niet, ik doe 't uit hooge nood.

GARZERAN.

Bemerk...

GUARIN.

'k Bid overweeg myn Heer, en denk...

LOUIS.

Ik zweere

Dat gy van myn besluit my niet te rug zult weeren:
 Zyt gy myn vriend? myn steun en cenig toeverlaat?

GARZERAN.

Om dat wy vrienden zyn, geef ik u goeden raad.

LOUIS.

LOUIS.

Wel, wil dan in deez' zaak aan my uw hulp betoonen.

GARZERAN.

In moorden, daar ik u en my op 't meest zou hoonen?

LOUIS.

Neem, 'k laat haar al (hoewel myn hart daar nog voor yst)

In handen van den Graaf, hy zal zo wel de lyst

Aan stukken breken, als den spiegel is gebroken.

GARZERAN.

(ken.

Kom; moorden wy hem dan, zo werd uw leed gewro-

LOUIS.

Onmooglyk Vrind; want zeg, wie is hier dog op aard,

Die zich zo wel als een lafhartige bewaard?

GARZERAN.

Wel, 'k wil u in deez' daad dan noeh een middel geven,

Dat gy zo wreed haar niet zult scheiden doen van 't leven,

Maar even dodelyk.

LOUIS.

Waar door toch?

GARZERAN.

Door fenyn,

Dat in een ogenblik doet sterven zonder pyn.

Een grooten Wysgeer heeft my dit doen toebereiden,

Om zo de nood my dwong, myn ziel van 't lyf tefchei-

Dit is tot uwen dienst.

(den.

LOUIS.

'k Heb recht op u gehoopt:

Myn eer, op ieder uur van uitsfel, prykel loopt.

Hebt gy het al gereed?

GARZERAN.

'k Zal 't dadelyk gaan mengen.

LOUIS.

Dan zyt gy eerst myn vrind, als gy dit zult volbrengen.

GARZERAN.

„ O neen, het kan niet zyn, ik voel dat myn gemoed

„ Getraigt, dat haar myn list nu voor de dood behoed.

C 3

LOUIS.

LOUIS.

Wilt gy my tuffchen hoop en vrees dan laten zwerven?

GARZERAN.

Zy zal in deze nacht, indien gy wilt, noch fterven.

LOUIS.

Men ga dan door 't gewelf terftond na buiten toe.

GARZERAN.

Wel aan, op dat ik u, en ook my zelf voldoe.

LOUIS, tegen Guarin.

Ga voor, en licht.

GUARIN.

Ik fchrik, voor 't onregt dat ik hoorden.

LOUIS.

(moorden.

De eer die myn Zuster moord, zal my in 't ende ook

Zy gaan in 't gewelf.

VIERDE TOONEEL.

Verbeeld een Avondftond, en een bosfcbadje met eenige Gebouwen, waar onder één met een grote Poort, en aan 't einde van het bosch ziet men een Speelhuis.

FINEO, JULIAAN.

FINEO.

Hoe! Heer, met goedigheid haar winnen, dit is mis,
Dewyl zy veel te trots en te laatdunkende is.

JULIAAN.

De Min verwind het al; ik zet my zelf geen baken.
Dat hier onmooglyk fchynt zal ik haast mooglyk maken.
Myn gloed zal deze nacht zyn in haar fchoot geblust,
Of 'k zal haar fterven doen; zy kies dan wat haar lust.
De Koning, na ik hoor, zal na zyn luthof keeren,
Wyl ik het in Madrid zal na myn ziu regeeren,
Daar ik in 't minst niet vrees: 'k hou Don Louis bezet,
Die vast zyn fterfuur wacht, zo dat my niets belet.

FINEO.

FINEO.

Uw grote macht zal nu zyn trotsheid haast verleeren:
Ik hoor daar iemand.

VYFDE TOONEEL.

ZUERO, JULIAAN, FINEO.

ZUERO.

G^raaft.

JULIAAN.

Myn Heer, wat 's uw begeeren?

ZUERO.

Hebt gy van Don Louis iets naders noch gehoord?

JULIAAN.

De posten zyn bezet, hy raakt niet lichtlyk voort.

ZUERO. (geeven,

De Hemel wil hem noch, naar 't schynt, wat aamtogt

Dat hy dus moedig zo veel ramp kan wederstreven.

Vertrek, Fineo, Zoon, nu komt de blyde dag, *Fin. bin.*

Waar in ik met u na den scepter reiken mag.

Voorzichtigheid word u voor alles aanbevolen;

Zo blyft al wat wy doen voor ieders oog verholen.

Dat is het halve werk, na nu den aanslag leid.

JULIAAN.

Gy zyt voorzichtig Heer, en uwe schranderheid

Zal my in deze zaak voor raadsman dienen kunnen.

ZUERO.

Men volg dan ons verraad met moord, als 't is begonnen.

Des Konings dood brengt ons in 't koninklyk bezit.

JULIAAN.

Myn Heer, gy bant alreë den Koning uit Madrid

Na zynen luthof toe.

ZUERO.

De Vorst is opgetogen,

En ziet zyn wysheid door myn listigheid bedrogen.

C 4

Ik

Ik ben zyn gunsteling, en by het Hof bemind;
 Men eerd my Koninglyk, wyl elk vernoeging vind,
 En ik een ieder staåg op 't minnelykst bejegen.
 Een gunsteling in 't hof, staat groot noch kleine tegen.
 De Konlmg gaat op 't land, dies houde ik voor gewis,
 Dat onzen aanslag nu ten volle zeker is.

Z E S D E T O O N E E L.

MARIA, LOUIS, GARZERAN, GUARIN.

BEMERK toch, Don Louis, nu gy my gaat begeven,
 Voert gy het leven weg dat maar voor u wil leven.

LOUIS.

O neen, Mevrouw, myn ziel die blyft u altyd by.

MARIA.

Uw afzyn is myn dood.

LOUIS.

Vertrouwd gy dan van my,
 Men Schoone, dat ik u ooit zou begeven konnen?

MARIA.

'k Vrees voor uw leven, Heer.

LOUIS.

Geen nood, ei, wil toch gonnen,
 Mevrouw, dat ik u laat, 't is voor een kleene tyd.

MARIA.

Ik bid u dan dat gy wel op uw hoede zyt.

LOUIS.

Mevrouw, stel u gerust, de ramp kan my niet raaken,
 Myn ongeluk zal my genoeg onsterfelyk maaken;
 Dies geef u maar te rust, 'k zal voor den morgenstond
 Op 't langst hier weder zyn.

MARIA.

De Hemel die vergond
 Dat al uw voorneem u na wenschen mag gedijen:
 Neem uwen weg hier langs deez' donkre galerijen:

Tot

OF EDELMOEDIGE WRAAK. 41

Tot meerder zekerheid, zal ik myn volk deez'nacht
Doen waaken op uw komst, wyl ik u weder wacht.

GARZERAN. *Zy vertrekt.*

Weet gy nu wie zy is?

LOUIS.

O ja, het is Merouwe
Maria de Luxan, wiens Huis dat veel getrouwe
En braave diensten aan den Koning heeft gedaan:
Zy is beminde aan 't Hof.

GARZERAN.

Myn vriend, gy zyt veel aan
Deez' Schoone schuldig.

LOUIS.

Meer als ik haar ooit kan geeven.
Wanneer myn wraak, gelyk een Phenix, zal herleeven,
Zal ik haar dankbaarlyk myn hart en ziel aanbieden.

GARZERAN.

O droeve nacht!

LOUIS.

Zy schrikt van myn gelaat te zien:
Myn wraak zal evenwel haar duisterheid niet schieffoemen,
Maar 'k zie wy zyn hier by het Luffthuis reeds gekomen.
'k Zal zien op 's Graven naam te raken door de Wacht.

GARZERAN.

Doet zo, myn vriend, ik neem zorgvuldig u in acht,
Op 't minste staalgerucht zal ik voort by u weezen.

LOUIS.

Roep aan de Poort Guarin, men nader zonder vreezen.

GUARIN.

Hou holla!

ZESDE TOONEEL.

Twee LYFWACHTEN voor de Poort, LOUIS,
GUARIN, GARZERAN.

I. LYFWACHT.

Sta, wie daar? LOUIS.

Wat onbedachtzaamheid.

C 5

GUA.

GUARIN.

Kend gy den Graaf niet?

2. LYFWACHT.

Heer, tot uwen dienst bereid...

1. LYFWACHT.

Nu zal zyn wrede ziel haar boze wensch verkrygen.

2. LYFWACHT.

Tibaldo, stil, men mogt ons hooren, laat ons zwygen.

ZEVENDE TOONEEL

*Verbeeld een slaapkamer, waar in een Alcove met geslooten Gordynen.*LOUIS, GUARIN, LIZANDRA *in de Alcove.*GUARIN, *in de kamer komende, met een kelk.***H**ier 's licht.

LOUIS.

Schuif op 't gordyn.

GUARIN.

Wat aangenaam gezicht!

LOUIS.

O Hemel! is zy wel gebleven in haar plicht!

Haar ziel is wel volmaakt, maar nochtans moet ik duchten

Voor 't lichaam, dat het niet zal hebben kunnen vluchten

Voor 't zoet geweld der min, die al te licht bevlekt.

Neen, ze is in deugd een zon; maar ach! hoe ras bedekt

Een duistre wolk die glans!

GUARIN.

Zy heeft hier iets geschreven.

LOUIS.

Ik lees den inhoud, 't zy myn dood dan of myn leeven.

*Heer Broeder, nu 't geval, door straf, ons rukt van een,**Door wreede jaagers, die, bloeddorstig zonder reën,**Ons, uit het nest, gelyk gepaarde tortels dryven,*

En

*En onze Vader, zo onschuldig, doen ontlyven,
Zo schandig tot myn leet; zo bid ik u, gedooft
Niet dat ons boogmoed druk, en zonder eer beoogt;
Want, al beschut ik die, 'k ben echter maar een vrouwe.*

GUARIN.

Lees voort myn Heer.

LOUIS.

Ô Brief, gy geeft my vreugde, en rouwe!
Raas ik om d'eer, de liefd' beweend my, ach! wie heeft
Gelyk in 't ongeval, deez' droefheid ooit beleeft?
Kan my deze offerhand, wel tot een eer verstrekken?
O neen! weg, 'k wil geen wraak: kom, laat ons voor ver-
trekken;

Dat van haar schoot nu vry den Grave zegepraal.
Guarin, kom volg my, voort, wy wyken uit de zaal.

LIZANDRA.

Ei my, wat 's dit?

LOUIS.

Voor d'eer een straf, doch eerlyk teken.

LIZANDRA.

Wie durft in myn vertrek, dus stout, myn rust verbreken.

LOUIS.

Wees stil, hier is geen mensch die u te hind'ren tracht.

LIZANDRA.

De Hemel my behoed! wat zien wy in de nacht!

Zyt gy 't myn Broeder? ach! myn ziel, myn heil, myn lee-

Myn laatste troost die my ter waereld is gebleeven, (ven,

Beschut my door uw hulp, bescherm deez' droeve Weez.

Zyt gy gezond, myn Heer?

LOUIS.

Lizandra, 'k bid u, vrees

Voor myn gezondheid niet, ik ben in u te aanschouwen

Gezond, maar 't geen ik zag baart al myn hartsbenouwen.

LIZANDRA.

Wat zaagt gy, broeder? ach! wat zeg ik, broeder? neen!

'k Zeg liever vader, want dat heeft wel dubbél reên.

Durft

Durft gy zo stout tot hier te komen onderwinden,
Om uwe dood of uw gevangenis te vinden?

't Is vreemd voor my, en beef, terwyl den Graaf nu met
Wel vyftig mannen 't huis heeft over al bezet.

LOUIS.

Ik heb befloten om hier in dit huis te fterven,
Ja zelfs te moorden, om myn wraak niet heel te derven,
Zo ik den fchelm ontmoet ik hem het hart af ftoot;
Zyn Wacht zal hem geenfints bevryden van de dood.

LIZANDRA.

Ach! Broeder! Broeder, wil het zekerste toch keuren:
Raakte ik u quyt, ik zal uw droeve dood betreuren.

LOUIS.

Gy moet my missen, zo gy my weêr vinden wilt,
Of anders werd uwe eer, en myne, bei gefpild.

LIZANDRA.

Wat wilt gy dat ik mis, om u dan weêr te winnen,
Ik bid u, Broeder, zeg?

LOUIS.

Gy 't leeven: ik myn ziunen.

LIZANDRA.

Het leeven! ach!

LOUIS.

Ja, de eer is ons wel zó veel waard.

LIZANDRA.

En wie beneemt het my?

LOUIS.

Zelf de eer, nu zo ontaard.

LIZANDRA.

Wie zal de Uitvoerder zyn?

LOUIS.

Ik.

LIZANDRA.

Gy? wat kan 't u raaken.

LOUIS.

Ik zelf, 'k heb volle magt, het zyn myn eige zaaken.

LIZAN-

LIZANDRA.

Zo komt gy dan om my te moorden, na ik hoor?

LOUIS.

Zeg eerder dat ik kom, en hier my zelf vermoor.

LIZANDRA.

Wat is 'er dan voor schuld?

LOUIS.

Gy moet de straf gedoogen.

LIZANDRA.

Waarom?

LOUIS.

Om dat ik u nooit schuldig zou beöogen;
 Want zo dat was, zo zou deeze innerlyke smart,
 Die pyn, voor eeuwig, doen gevoelen aan myn hart.
 Gy sterft onschuldig door een godlooze offerhande;
 Maar beeter is de dood, dan 't leeven in de schande;
 'k Vond nimmer ongeluk zo groot voor u of my;
 Dies wil onze eer niet dat deeze wreedheid minder zy.
 Ach Zuster! 'k schrik, ik kan myn lyden niet meer draa-
 De Koning heeft het hoofd van Vader afgeflagen, (gen,
 Die, door den snö Marquis, was van verraad beticht.
 De Graaf, die hera in quaad, noch gruw'len niet en
 zwicht,

Wil uwe kuisheid noch met wil of dwang genieten;
 Hy volgt my overal, en dreigd my te doorschieten;
 Denk wat ons naakende is: want blyft gy in zyn magt,
 Zo kwetsen wy al d'eer in ons beroemd geslacht:
 En op dat zulks niet zy, zo heb ik vast beblooten
 Uw dood, eer hy u, door zyn wellust, heeft genooten;
 'k Heb liever aan dit staal op t'offren uwe borst,
 Dan dat zyn dolle drift uw zuivre schoot bemorst.
 Dies zult gy straks deeze pook, of dit fenyn uitkeuren:
 'k Wil liever eens uw dood, dan staag uw eer betreuren.

LIZANDRA.

Is dit de reden die uw edelmoedigheid

Tot hier bragt, Broeder? neen, 't is my te veel gezeyd

Gy

Gy weet wie dat ik ben, en ik zal wel betrachten (ten;
 Dat ik myn eer bescherm, gy hebt nooit schand te wach-
 De roem in ons geslacht, daar ik met moed voor stry,
 Strekt my voor gif of staal, eer ik door nooddwang ly:
 Doch wyl gy, met deez' straf gewapend zyt gekoomen,
 'k Zal u niet vruchteloos doen keeren, en niet schroomen
 Te nuttigen dit nat: onnoodig dat gy vreest:
 d'Eer is my meerder dan het sterven waard geweest.
 Ik schroom nooit dood: geef hier, geef hier: waar zyn
 uw zinnen?

'k Heb tegengif; ik zal de dood zelf overwinnen. *Zy drinkt.*
 Zie daar, ik heb gedaan, des Konings wreede straf
 Heel overwonnen, 'k ga gewillig na myn graf.
 De Graaf zal van myn eer nu geensints zegepraalen.
 'k Heb u voldaan, gy kunt, gerust, nu adem haalen.
 Ei my! ik voel... *Zy gaat by 't rustbed zitten.*

GUARIN.

Zy zwymd, en is al zonder spraak.

LIZANDRA.

Ik sterf, heer Broeder, ach! 'k beveel u onze wraak.

GUARIN.

Myn Heer, zy is al dood.

LOUIS.

Hoe! schemeren myne oogen?

Ik weet naauw waar ik ben, myn zinnen zyn vervloogen.
 Wat doen wy, Hemel! ach! is reeds die schoone zon
 Ontluisterd, die noch straks zo heerlijk straalde? kon
 Deez' wreedheid van myn hart, zo boos en tygeraardig?
 Foei my! ik ben de naam van broeder nimmer waardig,
 Die zich, zo gruwelyk, met zustermoord bevlekt,
 Een daad die eeuwig voor myn ziel een beul verstrekt,
 Daar d'afgrond zelf voor schrikt: 'k moet niet meer
 menschlyk weezen; (zen:

Maar wel een monster, dat elk schuwt met angst en vree-
 O ja, zo is het, kom, waar is het overschot
 Van dien vervloekten drank? ik kies het zelve lot,

En

En zal, door deze straf, myn rampen en elende,
Ja al myn onluk, in een ogenblik, doen ende:

Hy grypt na den kelk, dog word door Guarin belet.
Belet gy 't my, dat my den Graaf dan vry vermoord.
Hou, holla! Lyfwacht, hou Soldaaten, kom toch voort.
'k Moet sterven.

GUARIN.

Och! myn Heer! wat wilt gy gaan beginnen?

Wy zyn gewis om hals.

1. LYFWACHT, uit komende.

Wat zie ik? gy hier binnen?

2. LYFWACHT.

Is dit niet Don Louis?

LOUIS.

O ja, gy schelmen, ik,
Ik ben het zelf, bedroeft, angstvallig en vol schrik,....

1. LYFWACHT.

Geef u gevangen.

2. LYFWACHT.

Fluks.

LOUIS.

Nog zo niet; deze deegen
Verstrekt my tot een Schild.

GUARIN.

Hoe loopt 't geluk ons tegen.
Te hulp Heer Garzeran.

GARZERAN.

Hou moed, gy hebt geen nood.

A C H S T E T O O N E E L.

JULIAAN, FINEO, GARZERAN, LOUIS,
Twee Lyfwachten.

JULIAAN.

Dat ieder stand hou, of hy wacht een strenge dood.

GARZERAN.

Men zoeke d'uitgang.

DON LOUIS DE VARGAS,

JULIAAN.

Volg hun met geweld daar binnen.

LOUIS.

Gy moogt my dooden; maar gy zult my nooit verwinnen.

JULIAAN.

Ik ben de Graaf, dat elk met moed myn zyde kies.

LOUIS.

Die zocht ik hier, ik ben uw vyand Don Louis.

Vechtende binnen, behalven de twee voorige Wachten.

1. LYFWACHT.

Kan 't wezen dat Mevrouw nog is in slaap gebleven.

2. LYFWACHT.

Ga, zie het eens.

1. LYFWACHT, *in de Alcove gaande*

ô Ramp! zy is niet meer in 't leven.

2. LYFWACHT.

Wat droevig ongeluk.

JULIAAN, FINO, *en Wachten uit komende.*

Wat is 'er gaans?

1. LYFWACHT.

Och! Heer,

Mevrouw Lizandra.

JULIAAN.

Wel?

1. LYFWACHT.

Helaas! zy leeft niet meer;

Gy kunt by 't Ledikant haar doode lichaam vinden.

JULIAAN.

Wie dorst dit gruwelstuk zo godloos onderwinden?

1. LYFWACHT.

Myn Heer, ik weet het niet, alleen vermoede ik dat Haar Broeder zelf zich heeft met dezen moord beklad, Die flus bedektlyk, door de Schildwacht binnen raakten, En weer ontvluchtte toen uw Hoogheid hem genaakte.

JULIAAN.

Dit zult gy, snooden, my betaalen met uw dood, Uw.

Uw bloheid de oorzaak was dat hy ons straks ontvlood.

I. LYFWACHT.

Wy zyn onschuldig, Heer.

JULIAAN.

Ik zweer, 'k zal niemand spaaren.

Trouwlooze schelmen, weg.

FINÉO.

Ei wil u toch bedaaren.

JULIAAN.

Vertrek, of vrees myn wraak, gy snoode! 'k wil deez' uur

Finéo, Lyfwachten binnen.

Alleen zyn: want myn pyn, die, als het helsche vuur,
Myn ingewand doorknaagd, doet zelf den Hemel schrik-
ken

Voor zulk een wrede dood, nu ik alle oogenblikken
Door liefde stervend' leef; maar ach! verdoold gedacht,
Waar vliegt gy heen? houd stand, hier helpt geen ydle
klagt;

De schoone zon, die u verlichting plag te geeven,
Slaapt nu voor eeuwig, en zal nimmer weêr herleeven.
Maar gy, Tirannige, die hier myn morgenstond'
Maakt tot een avond; zeg, wie heeft u toch vergond
Myn helder daglicht tot een duistere nacht te maaken?
Wat wreê Barbaar, zo ver als Ganges vliet kan raaken,
Gaf u die boosheid in....

LIZANDRA, *ontwakende.*

Ei my!

JULIAAN.

Wat's dit?

LIZANDRA.

Ei my!

JULIAAN.

Ik schrik, is 't spook of droom? hou, Lyfwacht! kom my by.

50 DON LOUIS DE VARGAS,
NEG ENDE TOONEEL.

FINÉO, LYFWACHTEN, JULIAAN, LIZANDRA.

MYn Heer, wat is uw last?

FINÉO.

JULIAAN.

Wie roept u weder binnen?

FINÉO.

Men komt op uw bevel.

JULIAAN.

Helaas! waar zyn myn zinnen?

2. LYFWACHT.

Wat wil myn Heer van ons?

JULIAAN.

Ik weet niet.

LIZANDRA.

Ach!

JULIAAN.

Beziet,

Is hier de doode?

1. LYFWACHT.

O ja, myn Heer.

JULIAAN.

Zegt gy my niet

Dat flus haar Broeder haar het leven heeft benoomen?

1. LYFWACHT.

Men weet niet anders, Heer.

FINÉO.

Ik beef, het schynen droomen.

LIZANDRA.

Het straffe nootlot heeft my voor 't vergif gespaard;

Maar voor een helscher gif van ongeval bewaard:

'k Verwerp myn tegenstand, 'k wil niet meer wederstree-

JULIAAN.

(ven.

Gy zyt in 't leeven?

LIZANDRA.

Ja! O ja! ik ben in 't leeven;

Maar

Maar tot myn onheil, nu my niets te hoopen staat.

JULIAAN.

Vrees niet, Mevrouw, gy vind aan my uw toeverlaat.

LIZANDRA.

O Hemel! wat ik zie!

JULIAAN.

Gy ziet u zelf in d'armen

Van die gy haat, hoewel hy u tracht te beschermen;

Dies roept de Min my toe, dat gy myn eigen zyt:

Die uw beschermer was, die is zyn leven kwyt.

Gy kunt met wil, myn lief; en ik uw dienaar wezen;

Met tegenwil myn boel; myn min, zo hoog gerezen,

Wil niet gedogen dat ik u meer uitsfel geef.

Kies dan het best, Mevrouw, op dat ik door u leef,

En zonder u niet sterf. Zie hoe ik nederbuige

Voor uwe voeten, wyl myn tranen u getuigen

d'Oprechte en trouwe min die ik uw schoonheid draag;

Ik bid u anderwerf, dat het u toch behaag

Dat gy myn bede stemt; op dat ik, vol genoegen,

Gestaag myn wille mag naar uwten wille voegen,

En ik uw Vader en uw Broeder t'evens strek.

LIZANDRA.

Eer ik u antwoord geef, dat eerst dit volk vertrek,

Zo zal myn bange borst wat ruimer aâmtocht krygen;

En ik ligt zeggen, dat ik eeuwig hoor te zwygen.

JULIAAN.

't Zy na uw wil, Mevrouw. Ga buiten.

TIENDE TOONEEL.

LIZANDRA, JULIAAN.

LIZANDRA.

Edele Heer,

Vergun my noch, eer ik volkomen uw begeer

Voldoe, dat ik myn ziel ontlasten mag door de oogen

En bittere tranen: want 't is niet in myn vermogen

Die in te kroppen, daar ik zo veel heb geleên.

Ik schrei niet dat ik u beminnen moet, ò neen!
 Dat acht ik voor geluk, na zo veel ongelukken.
 'k Beklaag myn nootlot, en de rampen die my drukken,
 Die meerder in getal dan myne hairen zyn,
 Daar ik voor schrikken moet, als ik maar denk dat myn
 Doorluchte Vader, door een beul, met schand moest
 sneven,

Zo hoog in 's Konings gunst door staat en eer verheven;
 In Staats verrichtingen zyn leven, raad en ziel,
 Die nooit iets konde doen dan 't geen de Vorst geviel,
 Ja altoos wierdt geëert: tot snoode vlejers tongen,
 Als adders vol vergift, hem na het leven dongen,
 En storten 't eerlyk bloed, om een verdicht verraad.
 Helaas! hoe kan ik my bedwingen in deez' staat;
 En in zyn roem deez' smet gedogen buiten reden?
 Ik, die my onlangs zag van ieder aangebeden,
 En steigerde, in geluk en schoonheid, hoog geacht,
 Ben, als een trotse Paauw, die, moedig op zyn pracht,
 Hovaardig aan komt treën, met uitgespreide pennen;
 Maar ziet zyn voeten naauw, ofkomt zich zelf te kennen,
 En wisfeld al zyn praal en fierheid in verdriet.
 Of, als een bloem, die maar alleenig overschiet,
 Na dat een felle bui van guure Noorde winden
 Den hof bestormen kwam, die 't schielyk al verflinden,
 Daar zy gelyke slag, elk uur, te wachten heeft;
 Zo wacht ik meê myn lot, nu 't alles my begeeft,
 En ik vol rouw, als een verlaten tortel zwerve,
 Daar ik myn Vaders troost en Broeders hulp moet derven.
 Dies zoek ik d'eenzaamheid, die zelf zo eenzaam ben,
 Dat ik in deeze ramp myn vryheid niet en ken.

JULIAAN.

Mevrouw, ei geef toch rust aan uwe onruste zinnen;
 't Verlies dat gy beklaagt zult gy aan my weêr winnen;
 Ik zal uw Vader en uw Broeder t'evens zyn;
 Maar niet zo wreed als die, die daad'lyk noch, in schyn
 Van liefde tot uw eer, uw leven zocht te roven.
 Wat gruw'len gaan 'er zulke onmenschykheên te boven!

LIZANDRA.

Hy deed' het om onze eer, uit nood, en niet uit haat.

JULIAAN.

De staatzucht dreef hem lang tot moorden en verraad.

LIZANDRA.

Verradery is nooit in Vargas bloed getleken.

JULIAAN.

Is 't mooglyk! kunt gy noch voor dien verrader spreken?

LIZANDRA.

Het bloed verbind me 'er toe; hy was my lief en waard.

JULIAAN.

Wat bloed? dat zusters bloed, zyn eigen bloed, niet spaard.

LIZANDRA.

Ons noodlot heeft ons al die rampen toegedreven.

JULIAAN.

En hem zyn straf verschaft; met recht verloor hy 't leven.

LIZANDRA.

Ei my! onlukkige! zo is myn Broeder dood?

JULIAAN.

(floot.

Door 's Konings wil, die reeds voor lang zyn dood be-

LIZANDRA.

De Vader had geleên, moest dan de Zoon noch lyen?

JULIAAN.

Met reden; hy had deel aan 's Vaders schelmeryen.

LIZANDRA.

Ach! Hemel! heeft ons huis noch niet genoeg geleên?

JULIAAN.

Ik bid u andermaal, Mevrouw, stel u te vreên;

En wilt aan my de hand als uwen Bruigom reiken,

Tot een oprechte blyk, en een onseilbaar teiken,

Dat elk, voor eeuwig, aan den aêr verbonden zy.

LIZANDRA.

O bittre nood! helaas! waartoe vervoerd gy my?

JULIAAN.

'k Zal uw beschermer zyn, Mevrouw ei wil niet vreezen.

LIZANDRA.

Ik stel my dan gerust, wyl 't anders niet kan wezen,

Zo moogt gy dan myn ziel als eigenaar gebiën.

JULIAAN.

Sta op, myn lief, op dat ik met gebooge kniën

U myne dankbaarheid en blydschap mag betuigen,

Terwyl myn lauweren, voor uwe palmen buigen:

Nu dat de liefde in ons, gelyk een Fenix leeft,

En wederzyds aan hart en ziel vernoegen geeft.

Ik neem den Hemel tot getuigenis in dezen,

Dat ik met hart en ziel u eeuwig trouw zal wezen;

Zo niet, dat ik tot straf al 's waerelts welvaart derf;

Ja, schoon het niet kan zyn, door uwen Broeder sterf.

LIZANDRA.

Hou op, gaat, gaat niet voort: want hy, die u het leven

Benam, die zou aan my met een den doodsteek geeven.

Ik ben voldaan, nu gy het al op my vermoogt.

Maaf wanneer word myn heil, door uwe trouw, beüogt?

JULIAAN.

Zo haast ik 't onluk, dat ons dreigt, ben voorgekomen.

Mevrouw, de Koning heeft, door wraakzucht ingenomen,

Aan my heel streng belast, dat ik u brengen zou

Hier op zyn luthof, daar ik u niet zeker hou:

Dies moet ik hem door list nu zoeken te bedriegen;

En wyl zyn gramschap duurt, hem zien in slaap te wiegen.

'k Zal zeggen dat gy myn geweld ontkomen zyt.

Gy zult u midlerwyl, maar voor een kleine tyd,

Verandert van gewaad, in 't naaste dorp begeveu,

Daar gy als Koningin van Juliaan zult leven;

En ik, van zorg ontlast, u houden voor de myn.

LIZANDRA.

Waar gy my heenen voerd, zal ik verzekert zyn.

O nootlot, al te wreed! wat deelt gy my al finarte!

JULIAAN.

Gaan wy, myn tweede ziel, voogdesse van myn harte.

't Is alles myn geluk; gelukkig die in min

Volhard, als ik, die al myn lyden overwin.

Einde van hie tweede Bedryf.

D E R

OF EDELMOEDIGE WRAAK. 55
DERDE BEDRYF.
EERSTE TOONEEL.

*Verbeeld een boschadje met eenige Gebouwen op de
agtergrond, en op de voorgrond ziet men aan
't geboomte eenige stronken van bomen, en
speelt in de nacht.*

GUARIN, LOUIS.

Wy zyn in lyfgevaar, 't is tyd, Heer, te vertrekken.
LOUIS.

'k Wensch in Kastiljen nu een Samson te verstreken,
Om al myn vyanden, al stervend', met een slag
Te dempen: en vooral dien wreeden, dien ik zag
Bemorst met vaders bloed, dat hy zo wreed liet storten,
Die d'oorzaak was dat ik myn zusters leeven korten,
Wiens lely nu verbleekt, en door een wolk bedekt,
Den blyden Hemel voor een zuivre star verstrekt.
Behalven dat ik nog de trouwste van myn vanden,
Heer Garzeran, die ik gelyk my zelf beminden,
Moet misfen in deez' nood, die ik, zo onbedacht,
Verloor, daar hy zyn hulp my toonden deze nacht.
Guarin, voort laat myn hart niet meer in twyffel hangen,
Verneem my of hy leefd, of dood is, of gevangen.

GUARIN.

Ik ga, myn Heer.

LOUIS.

Verzuim in 't allerminst geen tyd.

GUARIN.

'k Geloof zyn dapperheid heeft hem genoeg bevryd.

TWEDE TOONEEL.

Nu is het noodig, Don Louis,
Met moed een grootsch besluit te kiezen;

Beween niet meer uw droef verlies,
 Gy hebt niet meer om te verliezen
 Als maar een kleene hand vol bloed,
 Daar al uw lyden meê zal enden.
 Op dan, myn ziel, myn hart, schept moed,
 Verlaat uw kerker vol elenden.

Want 't is niet mooglyk dat gy meer,
 (Schoon dat de nood u hier toe parsten)

Zoud' kunnen leeven, wyl u d'eer
 Het hart doet uit den boezem barsten.

Ik vind, zy raad my dat ik vlucht,
 Maar waar zal ik my heen begeven,
 Die voor geen staal of sterven ducht,
 Of vreugde s'chep in 't haatlyk leeven?

't Is waar, ik heb hier met den naam
 Van een verraêr verblyf genomen;

Dat al bekend is door de faam;
 Maar, moedig hart, en wilt niet schromen;

Zeg aan de waerelt (schoon de Nyd
 Haar vinnig spog al uit gaat braaken)

Dat gy in my gehuisvest zyt,
 Om my onsterffelyk te maaken.

De Vargas zal, of hem verraad,
 En list, en straf, gelyk bespringen,

Noch even trots staan in zyn staat,
 Op hoop van eens het staal te wringen

In 's vyands borst, zyn bloed ten zoen,
 Om hun gerechte wraak te blusfchen.

Zo kan ik Vaders schim voldoen.
 Maar waar zal ik my ondertusfchen

Na toe begeeven? Arragon?
 Haar Koning is myn Konings Broeder:

Of na den Moor, die ik verwon?
 Neen; 'k wil geen vyand tot behoeder.

Den Portugees is ook een vriend
 Van uwen Vorst, dien gy moet vreezen,

Myn hart, wat gy u onderwind,

Is vol gevaar, en kan niet weezen.

Begeef u zelf dan tot de wraak.

Maar hoe! waar zal ik die beginnen,

Dat ik tot myn vernoegen raak?

Daar 's niets door moed of kracht te winnen.

Dat dan de list haar beste doet,

Nu het geweld niet uit kan rechten.

Op dan, myn ziel, myn hart, schep moed,

Gy zult den lauwer noch bevechten.

Maar zacht, ik...

DERDE TOONEEL.

MARIA, LOUIS, THEODORA, *met een toorts.*

DON LOUIS. MARIA.

LOUIS.

Wat aangenam gezicht!

O goddelyke vrouw! onnoodig is het licht

Aan u, die zelf zo schoon, met urwe aanlokkende oogen

Ons licht, dat hart en ziel tot liefde werd bewoogen.

MARIA.

Myn Heer, ik bid ontwyk uw droevig ongeval,

Ik ben het die u hulp en geld verschaffen zal,

En wat u in den nood tot onderstand kan strekken.

LOUIS.

Maar laat my eerst voor u myn hartsgeheim ontdekken.

MARIA.

De tyd en lyd het niet. Ook heb ik reets de dood

Uws Zusters al verstaan.

LOUIS.

Maar niet, dat ik besloot

De wraak te volgen, en geleeden hoon te wreeken;

Op dat de waarheid eens haar hoofd weêr op mag steeken,

En ik myn vyanden naar wensch te grond doe gaan.

Ik zal een daad, die schier onmooglyk schynt, bestaan;

En my na 't Lusthof van den Koning gaan begeeven,

Daar ik gelegentheid zal zoeken, om hun 't leeven

Te neemen, die zo wreed als schelms, met euvlen moed
 Hun handen smetten, met het onbesmette bloed
 Myns Vaders. 'k Zal myn wraak door dood en staal be-
 Of eerlyk incuvelen; dit heb ik voorgenomen; (komen,
 Want 't is niet mooglyk meer te leeven in deez' staat.

MARIA.

Is 't errenst, Don Louis? zo luister na myn raad;
 Nu gy aan my de hand als Bruigom hebt gegeven,
 Zo moet ik zorgen voor uw leeven, als myn leeven.
 Niet dat ik u, myn Lief, gerechte wraak ontrâ;
 O neen! in 't minste niet, ik zelf, ik volg u na,
 En zal u in de nood een trouwe hulp verstrekken,
 En waar ons kracht ontbreekt, zal ons de de list bedekken,
 Tot dat een korten tyd, na wensch, ons uitkomst geeft.
 Myn knecht, die in myn dienst drie jaaren heeft geleefd,
 Was eer een Weever, na zyn doen zeer wel gezeeten,
 Zo dat hy by elk een den ryken wierd geheeten.
 Sints door zyn ongeluk in arremoê geraakt,
 Vond ik hem trouw in all's; het geen my moedig maakt,
 Om door mildaadigheid hem vorder te verplichten
 Tot onzen dienst, 'k zal hem van stonden aan berichten
 Wat hem te doen zal staan. Hy heeft hier lang ontrent
 Het Lustpaleis gewoont, en is daar wel bekend.
 Wy zullen ons in haast in slecht gewaad verkleeden;
 Ik zal zyn dochter zyn, gy u voor knecht besteeden;
 Geef voor aan 't volk dat wy t'zaam zyn in ondertrouw,
 Dan zullen wy de wraak daar op ons weefgetouw
 Beginnen, en in 't kort met zulk een voordeel weeven,
 Dat al de waereld, die het hoord, uit schrik zal beeven.
 Dies bid ik u, hou moed, het kan ons niet ontgaan.

LOUIS.

O moedige heldin! wat zal ik niet bestaan,
 Nu gy my door uw raad een hart hebt ingesproken!
 Noch eens, 'k zal sterreven, of zien myn bloed gewroken:
 Zo raak ik eind'lyk eens ten einde van myn pyn.

MARIA.

Gy zult myn Pedro, ik uw Theodora zyn.

Volg

Volg my, 't is vol gevaar hier langer dus te toeven.
Ik gaa voorheen, en zorg voor 't geen dat wy behoeven:
Gy kund u midlerwyl veranderen van gewaad.

LOUIS.

Zo zal ik doen, Mevrouw, en my in zulk een staat
Vermommen, dat geen mensch my kend door ooge of

MARIA. (ooren.

Tot flus, myn Pedro lief. *Maria binnen.*

LOUIS.

Vaarwel, myn uitverkooren.

O Hemel! wat een groot geluk!
Kan noch, in zo veel ramp en druk,
Een Vrouw zich zo vast binden,
Dat zy haar staat en leeven waagt
Om een die zy beminden:
En aan een droef verlaaten Man
Haar trouw, en hart en ziel opdraagd?
Zo dit geen liefden is, zo kan
Men hier op aard nooit liefde vinden.
O meer als Goddelyke Maagd!
Zo lang het dachlicht 's morgens daagd,
Zal Nyd noch Tyd uw roem verflinden.

VIERDE TOONEEL.

LOUIS, LYFWACHT.

Wie daar?

LOUIS.

LYFWACHT.

Hou stant.

LOUIS.

Maak u bekend.

LYFWACHT.

Ik zeg u, voort,

Geef u gevangen.

LOUIS.

Neen, vertrouw u op myn woord,
Ik zal u met dit staal zo daadlyk antwoord schaffen.

LYF-

Zo geld het u.

LOUIS.

Hou daar, zo moet men schelmen straffen.

LYFWACHT.

Ei my, ik heb my zelf tot dezen dood gebrogt.

LOUIS.

En ik gelegenheid gevonden, als ik zocht,
Om des te veiliger, naar wensch van hier te raaken.
'k Zal deez' onlukkige zyn aanzigt zo mismaaken
Door houw, en steek op steek, dat niemand hem ooit kent:
Dan is het noodig, eer de Lyfwacht hier omtrent
My komt verrassen, hem van rok en hoed te rooven,
En wiff'len met de myne; om elk te doen gelooven
Dat ik hier ben vermoord. ô Hemel! geef my toch,
Tot vordring van myn wraak, geluk in dit bedrog.
Nu is het tyd; maar stil; ik hoor daar iemand koomen.

V Y F D E T O O N E E L.

GUARIN, met een Lantaaren, LOUIS.

GUARIN.

'k Heb Garzeran vergeefs gezocht, en ben vol schroo-
Waar viude ik nu myn Heer? (men.

LOUIS.

Het is Guarin, na 'k hoor.

GUARIN.

Ik val, Sant Jago, help! wat komt my hier te voor?
Het is een doode, ja, ik stel myn vrees ter zijen:
't Is Don Louis, dit 's 't loon van zyn verraderijen.
Ik heb dit lang gedocht?

LOUIS.

En dit is mede uw loon,

Verrader.

GUARIN.

Help! sta by, och help! men wil my doôn.

LOUIS.

Wat roept gy, schelm?

OF EDELMOEDIGE WRAAK. 61

GUARIN.

Och! kan ik geen genâ verwerven,
Zo moet ik roepen, want ik wil al schreeuwend sterven.

LOUIS.

Daar, sterf dan, daar, gy Fiel.

Hy slaat hem met het plat van den degen. Louis binnen.

GUARIN.

O armen bloed Guarin!

Hier vyftien, en daar vyf, dat is ruïn negentien;
En, na ik voel, 't zyn meest al doodelyke wonden.

ZESDE TOONEEL.

Verbeeld het aanbreeken van den dag.

GARZERAN, GUARIN.

GARZERAN.

Ik heb myn vrind Louis gezogt; maar niet gevonden;
Dies voel ik my met zorg tot in myn ziel belaën.

GUARIN.

„ Den moorder keert weêrom, nu is 't met my gedaan.

GARZERAN.

Ik vind my hoopeloos, ach! was hy maar in 't leeven.

GUARIN.

„ Hy komt voorzeker, om my voort de rest te geeven.

„ Ik veins my dood te zyn.

GARZERAN.

Ik zie daar eenig licht.

Hier slapen Wachters: neen, 't zyn doôn: bedriegt 't ge-
My niet, zo is 't Guarin, myn hart begint te yzen. (zicht
O ramp, dit 's Don Louis.

GUARIN.

Nu mag ik wel weêr ryzen;

't Is Garzeran, 't is vrind.

GARZERAN.

O Hemel! die het al

Doorziet, en weet, en sfiert het wankelē geval,
Ei zeg my, of hy 't is?

Gu.

GUARIN.

O ja, wy zyn het beide;
Want deze was myn Heer, de dood heeft ons gefcheiden.

GARZERAN.

Is 't mooglyk 't geen ik hoor?

GUARIN.

Kom nader, en beziët.

GARZERAN.

Helaas! myn vriend.

GUARIN.

Men acht de doode vrienden niet.

GARZERAN.

Ach! waarde Vargas, die uw vyanden deed heeven,
Gy sterft een Phenix, 'k hoop gy zult zo weer herleeven.
Maar zeg my, hoe dien held geraakten aan zyn end.

GUARIN.

Wy zochten u, myn Heer, wanneer ons hier omtrent
Een troep gewapende quam fchielyk overvallen.

Wy hebben ons verweerd kloekhartig tegens allen.

Ik heb 'er veel vermoord, myn Heer wel viermaal meêr:
Dan 't was vergeefs voor ons, daar hielp geen tegenweêr.
Zy lieten ons voor dood, en zyn toen voortgeweeken.

GARZERAN.

Dat gy in 't leeven zyt, trouwloozen, is een teeken

Dat gy uw Heer niet hebt geholpen na uw plicht.

Ga heen, dat ik u nooit weêr zie voor myn gezigt;

Of anders, 'k zweer het u, ik zal 't u doen beklaagen.

GUARIN.

En ik zweer wederom, dat al uw levensdaagen

Gy, noch den Koning, my niet weder zien en zult.

Myn Spaansche ziel en lyd geen straffe zonder fchuld.

O neen! ik zal daarom aan yder laaten blyken,

Dat ik myn best doe om my zelf niet meêr te lyken.

ZEVENDE TOONEEL.

Speelt in den dag.

GARZERAN.

Helaas! word dus de deugd beloond? Kan

Kan dit een Koning dan gedoogen,
 Dat een Verrader hier zo god'loos voor zyn oogen
 De vroomheid zelf belaagd, en hoond?
 En word den Hemel dan noch niet bewoogen,
 Om hem te straffen, daar
 Zyn boosheid, als den dag zo klaar, (verschoond.
 Ten toon staat, die verwoed geen mensch op aard'
 Wel aan, zo zal ik dan voor myn
 Zeer waarde, en trouwste van myn vrienden,
 Myn plicht betoonen, dat zyn ziel eens rust mag vinden,
 Bevryd van 's waarelds zorg en pyn.
 Ik zal den Vorst zyn vleijers gryns afbinden,
 En toonen door den tyd,
 Hoe dat verradery en nyd
 De wreede beuls van drie onschuld'ge zielen zyn.

AGTSTE TOONEEL.

PEDRO ALONZO, MARIA, THEODORA,
alle in ander gewaad.

Mevrouw, rust op dees struik, waar toe ons zo te
 PEDRO. (spoeden?
 MARIA.

Zeg Theodora, op dat niemant mogt vermoeden
 Wie dat ik ben: men kon ons hier of daar bespiên.
 Gy zult myn Vader zyn.

PEDRO.

Uw wil die zal geschiên.

MARIA.

Vergeet gy reets uw rol, hoe zal 't in 't eind dan weezen?

PEDRO.

'k Zal beter letten op myn woorden, wil niet vreezen.
zittende.

NEGENDE TOONEEL.

JULIAAN, FINEO, PEDRO, MARIA, THEODORA.

Fineo kwelt my niet door uwe redensfyd;

Zy

Zy is wel schoon, 't is waar; maar echter door de tyd
 Zo moet de liefde toch, na het genot, eens koelen.
 't Gevoelen van iets zoets verliest men door 'tgevoelen.

PEDRO.

Och! Théodora!

MARIA.

Wel, wat wil myn vader?

PEDRO.

Ziet

Gy niet dat ons den Graafkomt nad'ren? 'k bid u, vliedt.
 Zyn komst getuigt niet goeds.

MARIA.

Kan dit den Hemel lyden?

PEDRO.

Geen nood, schep moed, dit kleed zal u genoeg bevryden.

JULIAAN.

Ik bid u spaar deez' raad, alzo die my verveeld.
 Maar... Zagt Finéo... Zaagt gy ooit wel schoonder beeld?
 Wat schoonder morgenstond, daar zulk een Zon komt

MARIA.

(ryzen.

Alonzo, had ik magt, ik zou hem haast bewyzen
 Wie dat ik ben.

FINEO.

Zy is de schoonheid zelf, myn Heer;
 Maar waarom zegt gy dit?

JULIAAN.

Om dat ik myn begeer

Door haar vernoegen wil.

FINEO.

Gy zult uw grootsheid hoonen:
 't Is maar een slechte maagd.

JULIAAN.

Maar boven alle schoonen
 Liefwaardig: liefde is blind, en zoekt staåg lichtenis.
 Zeg my, gy Ouden, wie deez' jonge Schoonheid is.

PEDRO.

Zy is myn dochter, Heer, maar waarom dit te vraagen?

JULIAAN.

Waarom, om dat ze my in alles kan behaagen.

PEDRO.

Kan zy behagen, zy behaagd haar man en hoofd.

JULIAAN.

Hoe! is zy dan getrouwd?

PEDRO.

Voor 't allerminst beloofd.

JULIAAN.

Aan wie? met wat voor een?

PEDRO.

Myn Heer, met haars gelyken,

Een Wevers knecht.

JULIAAN.

Gaat die met zulk een Schoone stryken?

Dat voegt niet, 't is te slecht. zy geef haar min aan my;
't Is beter zy myn boel, als zyne vrouwe zy.

PEDRO.

(eeren.

't Doet niet; zyn min haar eert, daar d'uw', haar zou ont-

JULIAAN.

Dat zy hoe 't wil, ik volg myn lust, 't is myn begeeren.
Myn Schoone, kom, gy moet voor deez' tyd met my gaan.

MARIA,

Ik bid, verschoon my Heer...

PEDRO.

Daar komt uw Bruigom aan.

JULIAAN.

Zo komt hy recht van pas: hy kan getuigen strekken,
Hoe braaf dat ik zyn hoofd met hoorens zal bedekken.

TIENDE TOONEEL.

LOUIS, *in een Landkleed, en zyn eene oog met een
plyster gedekt*, MARIA, JULIAAN, FINEO,
PEDRO, THEODORA.

W

LOUIS.

at reën zyn dit, myn Heer? of weet gy niet dat deez'

E

Myn

Myn bruid is, die voor u niet zyn kan?

MARIA.

Ach! ik vrees!

JULIAAN.

En of ik 't wist, durft gy myn voorneem hier beletten?

LOUIS.

Myn eer die lyd het niet; 'k zal my daar tegen zetten,
Zo lang ik adem heb.

FINEO.

Het is Graaf Julian,

Zie voor u wat gy doet.

LOUIS.

En ik een eerlyk man.

Al ben ik slecht van staat, ik zal geen oneer lyden.

JULIAAN.

Hoe, snoode! spreekt gy noch? wilt gy myn toorn niet
Daar, leer uw losse tong betoomen. (myden?)

Hy geeft Louis een vuistslag.

MARIA.

Hemel, ach!

LOUIS.

Nu proef, wat een gehoond en moedig hart vermag.

JULIAAN.

Finéo, dood den Fiel, dat hy ons niet ontvliede.

LOUIS.

Geen woorden, 't staal alleen geeft regt om te gebieden.

MARIA.

Helaas! is dit de vrucht van myn gewenscht verbond?

LOUIS.

Gy wykt, trouwelooze, sta.

JULIAAN.

Ai my! ik ben gewond.

Louis, Juliaan, Finéo, wechtende binnen.

MARIA.

Is in de waerelt ooit rampzaliger gebooren? (ren:)

Ik heb myn hulp, myn troost, myn waarde Lief verloo-

Ach! Pedro! ach! wat raad!

PEDRO.

Bedroef u niet te haast:

Zyn dapperheid is groot.

MARIA,

Hoe is myn hart verbaast.

Ik beef gelyk het loof, door angst en vrees gedreven.

PEDRO.

(vert.

Schep moed Mevrouw; daar komt uw Lief, hy is in 't le-

E L F D E T O O N E E L.

MARIA, LOUIS, PEDRO.

MARIA.

Den Hemel zy gedankt dat ik u weêr mag zien.

Hoe is 't gegaan, myn Heer?

LOUIS.

Ik deed de ſchelman vliên;

En Juliaan was ook myn handen niet ontkomen,

Ten waar ik van ter zy had van zyn volk vernomen,

Dat hem te hulpe kwam op ons gemaakt gerucht.

Doch meest waar ik om u, myn waarde ziel, beducht;

Dies liet ik hun, en week daar achter d'eike bomen,

Om u myn hulp te biên.

MARIA.

Zyt dubbel wel gekomen.

Maar hoe! gy zyt gekwetst.

LOUIS.

Een weinig aan myn arm,

Dan 'k voel noch kragt genoeg, dat ik myn Lief beſcharm.

Myn Hart, wy moeten ons terſtond van hier begeven;

Want ik weet zeker, dat den Graaf, door ſpyt gedreven,

Ons overal zal doen vervolgen; dies is 't tyd,

Dat wy vertrekken; op dat gy doch zeker zyt.

Alonzo zal u tot het naaſte dorp geleiden,

Daar gy met Pedro op myn weerkomst zult verbeiden;

Wyl ik my by een troep verbannen Edelliên

Zal voegen (die aan my het hoofdbevel aanbiên)

Om nevens hun door roof 't gebergte onvry te maken;

Op hoop van eens tot myn gewenschte wraak te raken:
En waar ik ben, Mevrouw, zal ik u doen verstaan.

MARIA.

Neen, edelmoedig Heer, 'k zal waar gy gaat ook gaan.
My staat, in lief en leed, een lot met u te wachten.

LOUIS.

Hoe kan dat zyn, myn hart? stelt dit uit uw gedachten.

MARIA.

Genoeg, myn Lief, wanneer een mannelyk gewaad
Myn lichaam dekt.

LOUIS.

O meer als mannelyke daad!
Kom zien wy dan, wat luk den Hemel ons wil zenden.

MARIA.

Ik volg u: waar gy sterft, wil ik myn leven enden.

Einde van het derde Bedryf.

VIERDE BEDRYF.

EERSTE TOONEEL

Verbeeld een Boschaadje met bergen en rotsen.

LOUIS, VALERIO, en gevolg van Struikrovers,
MARIA in manne kleding.

Beroemde Hopman, wy betrouwen u ons macht.

VALERIO.

LOUIS.

Myn waarde vrienden, die ik, als myn Broed'ren acht,
Ik, door een eedle zugt van regte wraak gedreven,
Zal u beschermen met myn goed, en bloed, en leven;
En moedig voorgaan daar de nood ons heenen dryft.

VALERIO.

Van daag is onze troep weêrom op nieuw gestyft
Met veertig koppen, al strydbaar en dapp're mannen.
Daar is geen Edelling, 't zy vlugtig of gebannen,
Of komt gewillig voort zyn hulp en dienst aanbieden,

Zo das wy ons in 't kort als een klein leger zien.

LOUIS.

't Gaat wel, elk hou maar moed, om wakker op te passen.
Daar kracht ontbreekt, moet list de vyanden verrassen.
Bezet de wegen wel, wyl me op een overval
In nood verdacht moet zyn. Men deeld zich overal
Ik kleine troepen, langs deez' kreupele eike bomen,
Om, als 't gevaar ons dreigd, elkaâr ter hulp te komen.
De Schildwacht hou goê wacht, en zyne wapens klaar.

VALERIO.

't Geschied zo na uw wil.

LOUIS.

Met wie komt Pedro daar?

VALERIO.

't Is een gevangen man, na dat ik kan bespeuren.

LOUIS.

„ O Hemel! 't is myn vriend: wat zal my noch gebeuren?

„ Hy kend my niet: ik veins dat ik hem meê niet ken;

„ En hoor hem eerst, op dat ik meer verzekert ben.

T W E E D E T O O N E E L.

PEDRO, met *Gevolg*, LOUIS, GARZERAN,
MARIA, *Gevolg van Rovers*.

PEDRO.

Myn Heer, deez' Edelman verzogt u eens te spreken.

LOUIS.

Hy zeg zyn wil vry uit, en wat hem mag ontbreken.

GARZERAN.

Myn Heer, met uw verlof, gy ziet hier voor u staan
Een ongelukkige, die niet en heeft misdaan,
Als dat hy in den nood een vriend zyn dienst betoonde:
In 't kort, gy ziet aan my een balling, een gehoonde,
Die maar ter nauwernood, een ongerechte straf
Ontkomen is, een die zich herwaarts aan begaf,
Om, in uw dienst, zyn heil en wraak gelyk te vinden.
Behaagt het u, myn moed durft alles onderwinden.

LOUIS.

Uw edelmoedigheid verplicht ons, 'k houde u voor
Een vriend, en help uw wraak bevordren na behoor;
Dies meld ons vry uw hart, en rampen die u drukken.

GARZERAN.

Ik dank u, moedig Heer, zo 'k al myne ongelukken
U hier verhaalen zou, den dag viel my te kort,
Zo heeft my 't wreed geval met droefheid overstort.
Ik ben, die onlangs noch, ten dienst der Castiljaanen,
Als Opperhoofd gebood al d'Arragonse vaanen;
En met één woord, op dat ik hier geen tyd verlies,
Ik ben Don Garzeran, de vrind van Don Louis,
Die door d'ondankbaarheid elendig quam te sneven.

LOUIS.

Hou op, 't is my genoeg. „ 'k Zal my te kennen geven.
„ Neen, beter nog gewacht, tot ik meer uitkomst zie.
Was deez' Louis dan niet de Zoon van Vargas, die
Het gryze hoofd moest voor den scherreprechter buigen?

GARZERAN.

Ja, 't was de zelfde, Heer.

LOUIS.

Den Hemel kan getuigen
Wat van de waarheid is: maar na de Faam ons meld,
Was nyd een oorzaak dat hy sturf, dien braven held.

GARZERAN.

Dat hy onschuldig leed, daar wil ik wel op sterven.

LOUIS.

Wel nu gy in deez' nood uw trouwe vrind moet derven,
Zie hier een ander, daar (in spyt van 't wreed geval)
Uw voor'ge vrind op nieuw weêr in herleven zal.

GARZERAN.

Ik quam op deze hoop aan u myn dienst aanbieden!

LOUIS.

Wat mooglyk is, zal tot uw hulp en dienst geschieden.

GARZERAN.

Zyt duizendwerf bedankt voor d'eer die gy my toont.
Graaf Juliaan, die my vervolgd en heeft gehoont,

Houd

OF EDELMOEDIGE WRAAK. 71

Houd zich niet ver van hier, die wenschten ik te ontdekken;
 Dies zal ik, met uw wil, voor korten tyd vertrekken.
 Een jonge Schoonheid, daar hy, wat hem lust in vind,
 En die niet als 't behoort, van hem en werd bemind,
 Die heeft myn ziel door 't oog, in haare min ontfleken,
 Die zal ik roven; om my aan den schelm te wreken.
 Ik hoop hem, eer hy 't denkt, een voordeel af te zien,

LOUIS.

Ga heen: ik wensch 't geluk u in uw aanslag dien.

GARZERAN.

Ik, dat uw vroomheid nooit geen tegenspoed bejegen.

Garzeran binnen.

LOUIS.

Nu Mannen, elk bezet zyn post, en wacht de zegen
 Des Hemels. Middernacht vergadren wy weêr by
 Dit eikenbosch, daar ik ons veilig houde en vry
 Van overal. Men pas wel op myn last te letten.

VALERIO.

Heer Hopman, uw geboên die strekken ons voor wetten.

Valerio en gevolg van Rovers binnen.

LOUIS.

Hoe vind gy u, myn Lief, zeg schoone roofter van
 Myn vryheid, en myn hart, en wat men roven kan
 Door 't lieflyk gelonk van twee aantrekkende oogen,
 Daar al wat in my is tot liefd' door werd bewoogen?

MARIA.

(pyn,

'k Ben wel myn Lief, ik vrees nooit rampen, smart noch
 Wanneer myn hart by 't uw', uw hart by 't myn' mag zyn,
 Zo is myn ziel vernoegd, my kan geen onheil treffen.

LOUIS.

Hoe kan ik, schone Vrouw, u na waardy verheffen,
 Wien aan een armen en verdrukten Edelman,
 Een Baling, alles geeft wat liefde geven kan?

MARIA.

Myn lief, 'k ben u noch meer verplicht, of weest te vreden.

LOUIS.

Ach! zag ik eens een end van myn rampzaligheden;

72 DON LOUIS DE VARGAS,
Wat finart! dat gy om my zo veel vervolging lyd.

MARIA.

'k Hoop op den Hemel, en 't verandren van den tyd.

DERDE TOONEEL.

DEURWAARDER van 't Hof, gevangen, LOUIS, MARIA,
VALERIO, en gevolg van Rovers.

ZO ooit de menschlykheid uw zinnen heeft gedreven,
Zo neem myn goed vry; maar ik bid u, laat my 't leven,
Myn Heeren, wreedheid is geen vroomheid.

VALERIO.

Zwyg straks of.

LOUIS.

Hou stand: wie zyt gy?

DEURWAARDER.

Een Deurwaarder van het Hof.

LOUIS.

Wat heeft men daar al nieuws?

DEURWAARDER.

Men weet 'er veel te spreken
Van eenen Wever, die rondom de vrije streken
Van 't land onveilig maakt, door rovery en moord.

LOUIS.

Wat zeid men toch van hem?

DEURWAARDER.

Na dat ik heb gehoord,
Geen grooter schelm was in Kattiljen ooit gebooren.

VALERIO.

Zyn tong ontsteekt het vier daar in hy zelf zal sinooren.

LOUIS.

't Is vreemd dan dat 't Gerecht niet meerder op hem past.

DEURWAARDER.

Die doen hun best, daar staan twee duizend kroonen vast,
Voor die hem levendig of dood brengt in hun handen.

LOUIS.

't Is vruchteloos voor hun, hy is al uit deez' Landen

Ge-

Geweken, tot den Moor in Andaluzien, daar
Hy veilig wezen kan. Maar gy, zegt my nu, waar
Uw reis na toe leid?

DEURWAARDER.

Om hier heimlyk op te zoeken
Don Garzeran, die zich nu houd in deze hoeken.
Graaf Juliaan gaf my deez' last, 't is zyn begeer.

LOUIS.

Wat gelden draagd gy meê?

DEURWAARDER.

Zeer weinige, myn Heer.

LOUIS.

Wel valt 'er dan niet meer te schrapen, of te steelen?

DEURWAARDER.

O neen! ons ampt werd nu te slegt in allen deelen:
Want het bedorven Hof kiest al te veel een zy;
Wat arm is staat te recht, de ryken raken vry;
De gierigheid, en niet de deugd, houd hun van zonden?
Daar d'armen vaak uit nood hun zelve in bevonden.

LOUIS.

Genoeg daar van. Nu voort, de beurs, verberg ons niet,
Of 't kost uw leven.

DEURWAARDER.

Dit is 't alles dat gy ziet.

VALERIO.

Kom, nu de mantel, en het wambuis.

DEURWAARDER.

Och! zeer garen.

VALERIO.

En dan het leven.

DEURWAARDER.

Ach! gena!

LOUIS.

Men wil hem sparen.

VALERIO.

Hy is laatst d'oorzaak van myn ongeluk geweest,
Dat ik gevangen wierd.

LOUIS.

Hy heeft in 't minst noch meest
 Hier in aan u misdaan, zyn rechtampt bragt het mede;
 Uw straf was recht, gy wilt hem straffen zonder reden.
 Is 't niet genoeg, dat hy een Hof's Deurwaarder is?
 Hy volgde zynen plicht. 'k Geef hem vergiffenis.
 Daar misdaad is, hoord straf: gy wilt vry henen ryden.

VALERIO.

Myn Heer, laat ik hem dan voor 't minst een oor affnyden.

LOUIS.

Neen, niet een hair; ik wil dat men hem nu verschoon,
 En elk in grooter zaak zyn moedigheid betoon.
 Gy, volk uw weg, en wilt het Hof te kennen geven,
 Dat gy den Wever zaagt, die zulk een web zal weven
 Op 't yzre Wreekgetouw, dat zelfs den vluggen tyd
 Met kragt verduuren zal, in 't aanzien van de Nyd.

DEURWAARDER.

Myn Heer, vergeef my zo..

LOUIS.

Vertrek, en spoei uw gangen.

DEURWAARDER.

Ik zal. „ Maar hoop u haast door list in 't net te vangen.

PEDRO.

Deur. bin.

't Is schaadlyk, Heer, dat hy u zo te kennen raakt.

LOUIS.

Geen nood, 'k heb my bekend, en niet bekend gemaakt.
 Maar staken wy deez' reën, kom volg my met u allen:
 Wy zullen deze nacht het huis noch overvallen,
 Daar Garzeran, vol moed, zich flus na toe begaf,
 Zo krygt den schelmsen Graaf zyn welverdiende straf.
 Maar wat gezang klinkt ons dus onverwacht in d'ooren?

PEDRO

Het schynt een reiziger, die zyne vreugd laat hooren.

VALERIO.

Gelieft myn Heer dat wy hem haalen?

LOUIS.

Duik hier neêr.

PE.

PEDRO.

Den weg leit hier voorby.

LOUIS.

Pas wel op uw geweer.

*Zy verbergen hun achter 't geboomte.*GUARIN, *in Boeren kleeren, al zingende uit.*

Wat is het boere leven
 Gerust, en stil, en vry,
 By die zich gaan begeven
 In hoofsche slaverny?
 Dat ziet men best aan my.
 't Hof gaf my niet als zorgen
 Van d'avond tot den morgen.
 'k Leef nu op 't land met lust,
 Van d'onrust nooit ontrust.

VALERIO.

Hou stant: waar heen? van waar? wie zyt gy?

GUARIN.

Van myn dagen
 En hoorde ik ooit, zo kort, zo scharp en bondig vragen.
 Tot antwoord dan, op 't eerst, ik sta gelyk een speer;
 Op 't tweede, 'k weet het niet; op 't derde, niet heel veer
 Van 't dorp; 't laatste kunje zien, een gek in boere kleeren.

VALERIO.

Doortrapte schalk, men zal u dit gesnap verleen.

LOUIS.

„ Het is Guarin, wat komt my niet in 't end te voqr?

VALERIO.

't Sa voort, waar is de beurs?

GUARIN.

Ze is leeg; want ik verloor

Te nacht al wat ik had met troeven by de boeren.

'k Ben hongrig, kaal en lui.

VALERIO.

Men zal uw tong straks snoeren.

Schud uit de zakken, voort.

GU-

GUARIN.

Zie daar, daar is het al,
Twee dobbelsteenen, met een kaartspel, noch een bal,
Een mes, wat zoute vis, om op den dronk te koomen.

VALERIO.

Nu wakker, d'andre zak, en zonder lang te droomen.

GUARIN.

Dat is myn moddetje, ik heb niet meer, geloof...

LOUIS.

Zeg, fynman, zag men u noch onlangs niet ten Hoof?

GUARIN.

Ja Heer, maar 'k zal dien dienst myn daagen wel beklaa-

LOUIS.

(geu.

Waarom?

GUARIN.

'k Had weinig geld, en eeten, en veel slaagen.

LOUIS.

Wie was uw Heer?

GUARIN.

Myn Heer....., Het heugt my noch van lest,

„ Toen my die nachtgeest zo bestormen quam; 't is best

„ Dat ik dien toon verstel, hy mogt hier weêr opryzen,

„ Quaad spreekken staat te duur, ik wil hem liever pryzen.

LOUIS.

Wat reveld gy?

GUARIN.

't Was Don Louis de Vargas, Heer,
De Zoon van Don Beltran, een Held vol roem en eer.

LOUIS.

Wel waarom hebt gy u uit zynen dienst gegeven?

GUARIN.

Zyn dood die scheiden ons.

LOUIS.

Waar liet hy doch het leeven?

GUARIN.

Aan myne zyde, Heer; omtrent de middernacht,
By 't West-end van Madrid, daar wierd hy omgebragt

En

En deerelyk vermoord, beklaagt van oude en jongen,
Van arrem en van ryk.

LOUIS.

En gy zyt het ontsprongen?

GUARIN.

Ja, na dat ik 'er zo een twintig had gedood,
Zo koos de rest de vlugt.

LOUIS.

Uw dapperheid is groot.

GUARIN.

Dat 's d'oorzaak dat ik nu ten Hoof niet kan verkeerem.

LOUIS.

Maar zeg, zyn in uw dorp geen ryke en eedle Heeren?

GUARIN.

Men noemtze Heeren, ofze ryk zyn, weet ik niet.
'k Loof adelyk, maar kaal, gelyk men veeltyds ziet.
Een eedle Juffer, schoon en waardig te beminnen,
Trekt hier een groote sleep van Jonkers, los van zinnen.

LOUIS.

Is zy gehuwd?

GUARIN.

Neen Heer, men zeyd zy is nog maagd;
Voor my ik twyffel wat, dan 'k heb 't haar nooit gevraagd.

LOUIS.

Haar naam?

GUARIN.

Na dat ik hoor, men noemtze daar Klorinde.

VALERIO.

Een welgeleegen buit, men zal haar daar wel vinden.

LOUIS.

Waar woont zy?

GUARIN

In dat huis, by 't gintsche klaverveld.

LOUIS.

Is zy alleen?

GUARIN.

Neen, met een dienstmaagd maar verzeid.

LOUIS.

LOUIS.

't Sa mannen, houd u reed, wy zullen derwaarts trekken.

VALERIO.

Heer Hopman, deze boer kan ons tot leidsman strekken.

LOUIS.

Zo doet hy.

VALERIO.

Gast dat baat u 't leven in dit stuk.

GUARIN.

Dat d'een zyn onluk is, is d'ander zyn geluk.

VIERDE TOONEEL.

LIZANDRA, ROZELLA, *in landkleding.*

LIZANDRA.

't Geduld ontbreekt my, 'k weet het langer niet te stel-

ROZELLA.

(len.

Het is niet vreemd Mevrouw, dat gy u zelf gaat quellen;
Gy hebt daar reden toe, rechtvaardig is uw klagt.

LIZANDRA.

Zo ras veranderd! ach! wie had dit ooit gedacht!
Eerst zo veel hoop van liefde en dienst aan my te toonen,
En nu af keurig, met veel smaad myn Min te hoonen,
't Is onverdraagelyk, ontrouwe Gaaf? wat pyn
Gevoel ik! kan een man zo wispeltuurig zyn? (wen.
'k Vervloek haar dan met recht die op hun woord betrou-

VYFDE TOONEEL.

GARZERAN, LIZANDRA, ROZELLA.

GARZERAN.

Zal ik myn Engellin in 't laast noch eens aanschouwen.

LIZANDRA.

„ 't Is Garzeran, ik veins.

GARZERAN.

Geest deze droeve dag;

Op 't scheiden noch 't geluk dat ik u spreken mag,

Zo vrees ik voor geen dood,

LIZANDRA.

Wie komt ons hier dus flooren?

GARZERAN.

Een die zyn vryheid door uw oogen heeft verlooren,
En nu 't beginsel van zyn luk, of ongeval,
Uw schoonheid offren komt.

LIZANDRA.

Niet hoger, Heer, ik zal

U in het kort de stant van mynen staat verklaaren:

Uw liefde is veel te stout, 'k bid wil die laten varen:

Want die geen weermin heeft te wachten, en de haat

Niet acht, is zinneloos en doet zich zelve quaad.

GARZERAN.

Men noemt het dulheid, maar hy kan niet veel beminnen,

Die by het minnen vreest.

LIZANDRA.

De min geeft ydle zinnen.

GARZERAN.

Van myn oprechte liefde...

ROZELLA.

Ik hoor gerucht, Mevrouw.

LIZANDRA.

Indien 't den Graaf is zal hy twyflen aan myn trouw.

Vertrek myn Heer, pas op myn eer, en op uw leven.

Versteek u...

GARZERAN.

Neen! myn moed...

LIZANDRA.

Wil my niet tegenstreven.

Ik bidde u haast u toch.

GARZERAN.

Wreed noodlot, dat my port

Myn lyf te bergen, daar gy myn geluk verkort.

Hy versteekt hem.

81 DON LOUIS DE VARGAS,
ZESDE. TOONEEL.

LIZANDRA, ROZÉLLA, LOUIS, VALLERIO
en gevolg, alle vermond.

Helaas! onlukkige!
LIZANDRA.

VALERIO.

Wil uwe stem bedwingen

LIZANDRA.

Ach! ach!

VALERIO

Zwyg, of deez' kling zal door uw boezem dringen.

LIZANDRA.

Wat zoekt gy?

VALERIO.

Zeg, zyt gy Klorinde niet?

LIZANDRA.

O ja!

Die ben ik tot myn ramp.

VALERIO.

Geef dan uw sleutels, 't za,

Waar is uw geld? wat hebt gy ons tot buit te geven?

LIZANDRA.

Rozella, geefze hun.

Rozella binnen.

VALERIO.

Voort, of het kost u 't leven.

LOUIS.

„Wat zien myne oogen? och! hoe zweemt dit aangezicht
„Na myne Zuster, die 'k beroofde van het licht!
„Hoe voel ik my ontroerd: al wat ik vind in deze,
„Was in Lizandra ook. neen! neen! het kan niet wezen.
„Haar lichaam heeft de dood voor lang ten prooi verstrekt.
„Myn dulheid heeft my met dat zuivre bloed bevlekt.
„Nu komt den Hemel, tot myn straf, my haar vertoonen.
„O knagend naberouw! hoe kund gy misdaad loonen.

ROZELLA, *uit.*

Daar is het geld en de juweelen.

LOUIS.

LOUIS.

Men bewaar

Het t'zamen.

VALERIO.

Wel, myn Heer.

ROZELLA.

't Valt zeker haar en zwaar,

Zo onverwacht ons goed te rooven.

LOUIS.

Dat zy beiden

Ons nu voort volgen, daar wy haar na toe geleiden.

ZEVENDE TOONEEL.

GARZERAN, VALERIO, LOUIS, *en gevolg.*

LIZANDRA, ROZELLA.

GARZERAN.

Eerlooze dieven, hoe! breekt gy hier dus 't gezag?

Zo zie dan eerst met my uw laatste leevensdag;

Myn moed gedooft dit niet.

VALERIO.

Gy zult ons kracht beproeven.

Men houw den schelm ter neêr.

LOUIS.

Zacht, mannen, wilt toch toeven,

Bedwingd uw staal: zyt gy 't niet, Garzeran?

GARZERAN.

Ik ben 't.

LOUIS.

Zo wil ik dat gy nu myn trouwe vriendschap kend;

De hand, die 'k u als vriend eens gaf, zal unooit hoonen.

GARZERAN.

Wie komt zig hier aan my dus edelmoedig toonen?

LOUIS.

Kend gy my niet?

GARZERAN.

O ja, Heer Pedro, 't edel bloed

Vergeet geen vriend, die hem eens rechte vriendschap doet.

F

Myn

Myn leeven is voor u.

LOUIS.

Ik wil uw woord betrouwen.

Wyst zyn volk agter-waarts te treden.

Maar zeg, was deze Vrouw, schoon boyen and're Vrouwen,

Dan d'oorzaak van uw liefde, en 't lyden dat gy leed?

GARZERAN,

Zy is het die myn ziel in minne onstak.

LOUIS.

Zo weet

Dan dat den schelmfchen Graaf u tracht te doen ontzie-

Want veel verspieters, die in onze handen vielen, (len:
Verklaarde zulks, dies moet gy op uw hoede zyn.

Klorinde kan u nu geneezen van uw pyn;

Vervoer haar met ons weg, 't geluk geeftze in uw armen,

Wy zullen u en haar wel voor den Graaf bescharmē;

En al de waereld die na uw bederven staan.

GARZERAN.

Uw raad gevalt my. Wil zy willig met ons gaan,

'k Vinde een gelukkig lot. Haar lusten zyn myn lusten.

Zy is myn Noordstar, dien ik volge zonder rusten.

LOUIS.

Mind zy u dan?

GARZERAN.

Indien zy myn genegentheid

Betoonde, zuchte ik niet.

LOUIS.

Heeft zy uw lust ontzeid;

Mē zoekt ze door geweld, en straf haar straffigheden.

De kracht verkryg dan dat men weigerd aangebeden.

Stel haar uw voorneem voor.

GARZERAN.

Voogdessē van myn hert,

Zo in myn liefde nu mistrouw gevonden werd,

Vergeef my, Schoone, 'k zoek uw afkeer te verwinnen:

Dies zult gy met my gaan.

LIZANDRA.

Wat zegt gy?

GARZERAN.

Dat myn zinnen

Vol wanhoop zyn, ik sterf, zo ik u niet verplicht.
Verwonder u dan niet, dat ik myn wil verricht,
Om, in myn min vernoegd, te leeven zonder treuren.

LIZANDRA.

Gy zult myn lichaam eêr aan duizend stukken fcheuren,
Voor ik my overgeef.

GARZERAN.

't Moet zyn, verlaat deez' trots.

LIZANDRA.

Zyt gy een Edelman? uit welk een harde rots
Is dan uw hart gefneên? wat dier en zal niet zwichten
Voor zyne wedergâ, die hy zoekt te verplichten?
Wat overwinning geeft een wetteloze min?
Een lichaam zonder lust, berooft van ziel en zinn?
Dies zo gy aad'lyk zyt, gelyk als ik vertrouwen,
Volg uw doorluchtig bloed, laat my myn eer behouden.
Geen eerelooze daad beplek u, my ten ſchand.
Ik bid u.

GARZERAN.

Vruchteloos is al uw tegenſtand.

Een dochter van uw ſtaat liet nimmer zich verdrieten
Een braaven Edelman tot minnaar te genieten.

LIZANDRA.

Meent gy niet dat het kleed wel eens bedriegen kan?
Zo ik in Adeldom u evenaar, zal dan
Barmhertigheid zo ver uw ziel beweegen kunnen,
Dat gy een weinig tyds my zult gehoor vergonnen,
Op dat ik u verhaal myn lyden, zonder ſchuld;
Wie dat ik was, en ben?

GARZERAN.

Ik hoor u met geduld.

LOUIS.

„ Myn ziel die worfeld met vermoedende gedachten.

84 DON LOUIS DE VARGAS,
Nu spreek, wy luistren toe.

LIZANDRA.

Ik hoop dat u myn klagten
Beweegen zullen; zyn uw harten niet van staal,
Gy zult myn ongeluk beweenen. Dezemaal
Is 't eerste niet voor my, dat droevige ongelukken
My tot verwisseling van mynen staat verrukken;
En, met één woord, als ik myn naam noem, weet gy 't al.
Ik ben Lizandera de Vargas, door 't geval
Gellingerd als gy ziet; wiens Huis, eer hoog gereezen,
Zo schielyk nederviel. Het zal niet nodig weezen,
Dat ik d'onnoosle dood myns Vaders, en de smaad
Myn Broeder aangedaan, door 't opgeticht verraad,
U weêr vernieuw, hoe hy, onzinnig door zyn lyden,
My het vergif gaf, om myne eere te bevryden;
Die in Castiljen leeft is zulks genoeg bekend.
Ik zal u maar alleen myn overige ellend (men
Verhaalen, daar myn hart en tong schynt voor te schroon
Na dat ik nu een wyl dien drank had ingenomen,
Op Broeders strengen wil, en hy my liet voor dood,
Vermits een vaste slaap myn weenende oogen sloot,
Ontwaakten ik, en zag Graaf Juliaan, voor 't sponde
Van myne ledekant, daar ik, van hem gevonden
In dezen droeven stant, beweend wierd en beslaagd.
Nau quam ik tot myn zelfs, of, met verwondring, vraagt
Hy d'oorzaak van myn ramp; ik zeg 't: hy schynt verwoeder
Te worden, en vervloekt de wreedheid van myn broeder.
Vertroost my vorder, met verzekring van zyn trouw
Voor eeuwig. Ach! wat zal een tedre en zwakke vrouw
Ik liet my, tot myn schand, door deze taal bekoren;
En heb myn waardste schat, myn eere, dus verloren.
Wat kon ik doen, helaas! myn wil die stond bepaalt;
Hy heeft dus door zyn magt op my gezegepraalt.
En op dat hy my vry, en veilig moog genieten,
Zo heeft hy deze plaats, daar ik myn hartsverdrieten
Noch dagelyks beweene, tot myn verblyf gekeurd,
Daar ik, in dit gewaad, vol snart, en afgetreurd,

Voor

Voor yder onbekend, in droefheid zo moet leeven.
 't Is waar, hy had my wel zyn trouwbeloofst gegeven;
 Maar die beloften zyn tot noch toe niet voldaan.
 Nu hebt gy in het kort myn levensloop verstaan;
 Myn bloed, myn staat, en al de rampen die my drukken.
 Kan nu barmhertigheid uw ziel hier door verrukken
 Tot medelyden? toon dan dat gy menschen zyt;
 Of dood my zo gy wilt; de dood, in deze tyd,
 Die strekt my tot een rust en een gewenschte haven;
 Zo werd myn lichaam en myn onluk t'zaam begraven.

LOUIS.

Gy zyt Lizandra?

LIZANDRA.

Zulks myn ramp te kennen geeft.

GARZERAN.

Wie heeft zo wonderlyk een voorval ooit beleefd?

LOUIS.

De Graaf die heeft uwe eer en liefde dan genooten?

LIZANDRA.

Uit ongeval, niet uit lichtvaardigheid gesprooten.

LOUIS.

„ Hoe snood bejagent my 't veranderlyk geval?

„ Waar dat ik ga of sta, 't vervolgt my overal.

„ Wil ik dat geile bloed uit haaren boezem tappen,

„ Om over myne schande en onluk heen te stappen?

„ O neen! 't zal beter zyn, dat ik, in plaats van straf,

„ Haar eer herstel, en daar met moed nu raad toe schaf.

Heer Garzeran, door nood geparst, wil 't my vergeeven,

Moet ik Lizandra's eer beschutten met myn leeven.

LIZANDRA.

Dank zy u edel Heer, den Hemel loon uw deugd.

GARZERAN.

Heer Pedro, zyt gerust, uw voorneem geeft my vreugd.

Myn leeven is voor haar; want ik ben aan haar Vader

En Broeder veel verplicht.

LOUIS.

„ Ik, tot myn leed, noch nader.

F 3

GAR-

GARZERAN.

De vrindschap, die ik eer van haar geslacht genoot,
 Verbind my eeuwiglyk, daar myne min, hoe groot,
 Altyd voor wyken moet. Ik zal de wet nooit breeken;
 Maar liever sterven.

LOUIS.

Heer, dit is een oprecht teeken
 Van ware vrindschap, dat ik niet vergeeten zal.
 Lizandra, al uw ramp, en droevig ongeval
 Heeft myn gemoed geraakt, en tot de ziel bewogen;
 'k Zal uw beschermer zyn, dies wil uw traanen droogen.
 Denk, dat uw bloed, myn bloed, op 't hoogst, getoffen heeft.
 Gy zult my kennen als de tyd myn wraak eens geeft.
 Ik bid, betoon u in uw leed zo lang geduldig.

LIZANDRA.

Ik betu myn leven, Heer, aan uwe vroomheid schuldig.
 Om u verwin ik al myn droefheid en bezwaar.

Louis aan Garz. ter zyde.

LOUIS.

„ Niet raadzaam dat ik haar myn toeleg openbaar.
 „ Dat dan de list haar nu tot heil strek door myn zwygen.
 Lizandra, ik zoek genade te verkrygen
 Van zyne Majesteit, voor dat ik heb misdaan
 Door dit zo schand'lyk ampt, dies wenschte ik dat gy aan
 Den Graaf verzocht, nu gy zyn hart tot min kunt trekken,
 Dat hy my by den Vorst wil tot een voorspraak strekken,
 Ook dat gy weeten laat, wanneer hy by u is,
 Op dat ik zelf aan hem dan die vergiffenis
 Verzoeken mag. Gy zyt zyn eenig welbehaagen.
 Ik heb uw schoonheid na behoor ontzag gedraagen,
 Dies hoop ik dat hem dit verpligten zal.

LIZANDRA.

Myn Heer,

Een al te kleinen dienst voor zo veel gunst en eer.
 Maar zeg, waar laat ik u dit weeten?

LOUIS.

Hier op deze

Twee

Twee dubb'len kruis weg, daar wy nooit verraffing vreezen,

Zal men my zoeken, en, tot een getrouwe blyk,
Kan uwe Bode aan die verdorde en ouden eik
Een handschoen hangen, op welk teken ik zal komen.

LIZANDRA.

't Zal na uw wil geschien.

LOUIS.

Dat men al het genomen,
Met de Juweelen van Mevrouw, voort wedergeef.

VALERIO.

Heer Hopman, daar is 't al.

LIZANDRA.

Ik zal, zo lang ik leef,
O edelmoedig Heer! aan uwe goedheid denken.

LOUIS.

Gaat nu gerust weêr heen, myn volk zal u nooit krenken.
'k Blyf in ootmoedigheid uw dienaar van nu aan;
Die, door uw voorspraak, hoop in beter stant te staan,
Mevrouw, vaar wel, na wensch.

LIZANDRA.

De Hemel spaar uw leeven.
Heer Garzeran, wil my myn straffigheid vergeeven.
Myn ramp toond dat ik uw meestres niet wezen ken:
Dies zyt vernoegt dat ik uw dienaressen, (oogen.
Die wenscht dat gy met vreugd uw oogwit moogt be-

GARZERAN.

Mevrouw, het wankel luk, dat menig heeft bedroogen,
Had nooit de magt dat het de schuld in myn gemoed
Uitwiffen kon, die my verpligt houd aan uw bloed.

LIZANDRA.

Den Hemel loon uw deugd. *Liz. en Rozella bin.*

LOUIS.

Wilt gy die schuld betaalen,
En zoekt gy 's vyands magt niet op den hals te haalen,
Zo vlygt voor het gevaar, en geef u aan myn zy,
Daar gy myn bende moogt gebieden nevens my.

Nu myn gestoorde min geen weêrmin heeft te wachten,
Zoek ik myn heil door u.

LOUIS.

Ik zal myn plicht betrachten;
En zo ooit iemand van myn vroomheid hier iets zag;
Hoop ik, in korte tyd, ja noch van dezen dag,
U myne vrindschap, door een klaar bewys, te toonen.

GARZERAN.

Myn lyf is tot uw dienst voor allen die u hoonen,

Einde van het vierde Bedryf.

VYFDE BEDRYF,

EERSTE TOONEEL.

*Verbeeld een bosschadje, waar in een Gebouwen eenige
stronken van Boomen op den voorgrond gezien worden.*

LOUIS, MARIA, *in mannekleeding.*

Zyt gy vermoeid, myn Lief?

LOUIS.

MARIA.

Neen Heer, in 't minste niet,
Als ik mag by u zyn, kan moeite, nog verdriet,
Nog eenig ongemak my deeren of verveelen:
Wy zullen zoet en zuur in alles t'zamen deelen.

LOUIS.

O roem der vrouwen! die my langs hoe meer verplicht,
Dat ik myne oogen, in uw lieffelyk gezicht,
Doch spiegel, tot de slaap my in uw schoot doe rusten.

MARIA.

Zit neêr, myn Lief, en volgt al wat uw hart mag lusten.
Zy zetten zig op Boomstronken.

T W E E D E T O O N E E L

DEURWAARDER, *met gevolg van Soldaten*,
LOUIS, MARIA.

DEURWAARDER.
N u is het tyd om hem te vangen; volgt my zacht.
Zy zyn maar met hun tweën; hy is in onze magt,
Behalven dat hy rust, deez' uar dient waargenoomen,
Eer hem zyn volk, hier uit het bosch, ter hulpe komen.
Elk past op zyn geweer.

MARIA.

'k Hoor onraad, Lief, sta op,

En berg uw lyf.

LOUIS.

Wie daar?

DEURWAARDER.

Men vat hem by de kop,
Of dood hem, wil hy zig niet voort gevangen geeven.

LOUIS.

Noch zo niet, schelmen, daar...

MARIA.

Wyk of het geld uw leven.

LOUIS.

Het zal hem rouwen die den Weever dus genaakt.

Alle vechtende binnen.

D E R D E T O O N E E L.

JULIAAN, FINEO, *in landkleding en vermomd*, DEUR-
WAARDER, LOUIS, MARIA, *gebonden*.

FINEO.
I s 't dan onmoog'lyk Heer dat geeens tot vreugde raakt!

JULIAAN.

Myn droefheid is te groot.

FINEO.

Wil die toch laten vaaren.

JULIAAN.

'k Had vreugde quam myn pyn tot stilstant en bedaren.

FINEO.

Gelieft myn Heer dat zang of spel uw ooren streelt?

JULIAAN.

O neen! Finéo, neen! de vreugde my verveelt,
Ten zy ik eerst die vreugd mag na myn wensch genieten,
Daar hart en ziel na haakt.

FINEO.

Zo zal u niet verdrieten

Dat vrouw Klorinde hier tot uw gezelschap kom.

JULIAAN.

Finéo noem haar niet, blyft liever altyd stom,
Zo gy myn gunsten niet voor eeuwig wilt verliezen.
'k Verkoos haar eêr; maar ach! ik doolden in 't verkiezen;
Want Theodora, die myn hart geheel beheerd,
Heeft al de schoonheid die Klorinde noch ontbeerd;
Om haar liet ik de Stad, zy houd myn ziel in banden.

FINEO.

De Mooren, zo men zeld, die trachten hier te landen.
't Is noodig dat myn Heer den Koning vinden gaat.

JULIAAN.

De minnepyl my meer doet zorgen dan den Staat.

Deurwaarder roept van binnen.

Voort na deez' lufthof toe.

JULIAAN.

Wat willen deez' geruchten?

DEURWAARDER, van binnen.

Bezet het hier rondom.

Louis met zyn degen, die gebrooken is, uit.

LOUIS.

„ Waar zal ik heenen vluchten?

Hy spreekt Juliaan aan.

Indien een vreemde u tot meêdoogen brengen kan,
Of zo barmhertigheid, tot een verlooren man,
U immermeer bewoog, door edel bloed gedreven,
Zo bid ik, Heer, wees nu beschermer van myn leven;
Help een elendige.

JULIAAN.

Wie zyt gy?

LOUIS.

Heer, ik ben

Een ongelukkige, die naauw myn zelve ken.

Vervolgt, zoek ik by u myn heil.

JULIAAN.

Wel tred dan binnen.

LOUIS.

'k Vertrouw my op uw woord.

*Hy gaat in huis.**Deurwaarder en Gevolg, met Maria, gebonden.*

DEURWAARDER.

Wat zullen wy beginnen?

'k Geloof dat d'aard hem heeft verzwolgen, of hy is

Hier in dit luthof, volg.

JULIAAN.

Hou, toef; want gy hebt mis.

DEURWAARDER.

Heer, 'k dagt de Wever hier in myn geweld te krygen,

En hoop' het noch, wil men zyn schuilplaats niet verzwy-

'k Heb Theodora hier gevangen, als gy ziet; (gen.

Hy kan niet verre zyn.

JULIAAN.

Waar is zy? 'k zie haar niet.

DEURWAARDER.

Het manlyk kleed houd haar voor uw gezigt verborgen.

Zie nader Heer.

JULIAAN.

„O min! wat baart gy my al zorgen.

De Wever is hier niet, men spoor hem elders na,

'k Zal Theodora hier terwyl bewaren: ga;

Verzuim geen tyd.

DEURWAARDER

Wy gaan. *Deurw. en gevolg bin.*

JULIAAN.

Kom nader, overschoone,

Wil door de weigering u zelf en my niet hoonen.

Gy

Gy weet uw minnaar is gevallen in myn magt;
 Zo gy hartnekkig blyft, hy wis zyn dood hier wagt.
 Behalven dat ik kan u tot myn liefde dwingen.
 Ga, roep den Weever hier

MARIA.

„ O snod veranderingen!

LOUIS, *uikomende.*

„ Het is met ons gedaan.

MARIA.

„ Ach! myn beminde! wist

„ Ik u uit dit gevaar te redden door de list, (gen.

„ 'k Zou door myn tegenstant de dood tot hulp haast kry-

Doorluche Graaf, denk niet dat ik met stil te zwygen

In 't minst de hoonster ben van uwe waardigheid.

Ik ken myn schuld en weet hoe ver myn plicht my leit;

Maar ziende op mynen staat, zo slecht, moest ik my
 schamen.

Dat ik u tegenstond, kon nimmer my betamen,

U, om een arme knecht, een Weever te versmaên,

De vrees van myn gemoed die hield myn tong gevaân,

Dat ze aan myn mond ontzei de stoutheid om te spreken.

JULIAAN.

Wel, nu ik waardig ben uw harde hart te breken,

Heeft uwe tegenstant myn minnezucht voldaan.

MARIA.

Myn Heer ik ben voor u, en twyffelt daar niet aan.

LOUIS

Meinêedige, kunt gy zo ligt een ander kiezen?

JULIAAN.

Scheld, scheld haar niet, wilt gy het leven niet verliezen.

Ik heb u van de dood, gelyk gy weet, bevryd,

En zo myn woord volbragt. Hoont gy haar nu, zo zy't

Verzekert, 't staat aan my uw stoute tong te snoeren,

En myne en haare straf al t'evens uit te voeren.

LOUIS.

Wat overwinning is 't; wat vroomheid? dat gy my

Van myne vyanden verlost hebt, nu dat gy

Door

Door uwe wreedheid de barmhertigheid verduisterd;
 En door deez' vrouwedwang, al uwen roem ontluistert?
 Wat lof is 't, dat gy my het leven hebt beloofd,
 Ja gaaft, zo gy my nu weêr van myn ziel berooft?
 Maar neen, trouwlooze Vrouw! van u heb ik teklagen.

MARIA.

Van my? hebt ge u geveleid dat gy my kon behagen,
 Onwetende? zeg my, hoe komt in uw gedacht',
 Dat ik Graaf Juliaan, die na myn weêrliefd' tracht,
 Verachten zou, wat waan deed u dit ooit gelooven,
 Verblinde, dat ik hem zou van zyn hoop berooven,
 Die zo regtvaardig is; en houden u myn trouw,
 Die maar een balling zyt? O neen! gy ziet een Vrouw
 Die nooit misdader voor een Heer van staar zal keuren;
 Dies kent u zelf, of vrees voor 't geen u zal gebeuren.
 Laatdunkende, denk niet, dat ik uit liefd' tot noch
 U heb gevolgt: dus keer, ontwaak in dit bedrog;
 Gy moet my nu voortaan als 's Graven Lief beoogen.
 En zo gy vorder scheld, 'k zweer, 'k zal het niet gedogen;
 Maar zelve deze plaats besprengen met uw bloed.

LOUIS.

O ramp! ô bitter spyt! dat ik dit hooren moet!

JULIAAN.

Kan uwe zoete mond my zo veel gunsten geven?

LOUIS.

Na zo veel smaad, en hoon, zo haat ik zelf myn leven.
 Gy moord my, wreede! en ik, ik wacht met vreugd de dood.
 Zo ik, u scheldende, mag sterven. Kom doorstoot
 Myn hart, trouwlooze, snoode en eerclooze Vrouwe.

JULIAAN.

Kan ik dit dulden?

MARIA.

Graaf...

JULIAAN.

Ik zweer het zal hem rouwen.

MARIA.

Hou stant, gy doet uw naam te kort; 't is u nooit eer

Dat

94 DON LOUIS DE VARGAS,

Dat gy een balling dood: 'k bid, geef my uw geweer,
Ik zal hem zelf daar meê gerechte straf verschaffen.

LOUIS.

Ligtvaard'ge vyandin, den hemel wil u straffen.

MARIA.

Aanvaard dit staal, myn lief! op dat den Graaf my niet
Vervolg, terwyl 't geluk u nu haar hulp aanbied.

JULIAAN.

O snoô Bedriegster! had...

LOUIS.

O roem van alle Vrouwen!

JULIAAN.

Men volg haar na, ik zweer...

LOUIS.

Heer Graaf, wilt vry betrouwen,
Dat myne vroomheid haar beschutten zal; gy moet
Uw doortocht vinden door myn dood. Zie wat gy doet.

JULIAAN.

Voort, dat hy sterf...

LOUIS.

Dit staal zal my genoeg bevryden.

FINEO.

Hy schynt een Razerny.

JULIAAN.

Laat ons het onluk myden,

En wyken in het huis. *Wyken vegtende in buis.*

LOUIS.

't Is wel van hen gedaan.

Nu zyn zy in de val, en kunnen 't niet ontgaan.
Myn volk is dichte by, die hier rondom de passen
Bezetten, door wiens hulp ik haar haast zal verrassen.

VIERDE TOONEEL.

GARZERAN, VALERIO, GUARIN, PEDRO,
en gevolg van Struikrovers, MARIA, LOUIS.

GARZERAN.

Soldaten, haastig voort, laat uwe dankbaarheid

Doch

Doch blyken; nu uw hoofd gevangen word geleid,
Die willig 't leven voor uw leven altyd stelden,
En maakten u gevreesd: op, toont u nu als helden;
Dat uwe moedigheid, voor dit gevaar niet zwigt.

VALERIO.

Wy zy aan zyne trouw en vriendschap hoog verplicht.
Die wyzen ons weêrom aan hem getrouw te wezen.

PEDRO

Wy zweeren u, dat wy geen ongeval en vreezen...
Maar zien wy daar geen mensch die langs 't gebergte
VALERIO. (dwaald?)

Het is een man alleen.

GARZERAN.

Dat men hem by ons haalt.

Wel ligt dat wy uit hem iets van den Hopman hooren.

VALERIO.

Hou stant, gy Reiziger.

MARIA.

„Ei my! ik ben verlooren.

GARZERAN.

Kom nader, heb geen vrees, maar geef ons recht bescheid:
Zaagt gy geen man die straks gevangen wierd geleid?

MARIA,

Ach! Garzeran, zyt gy 't? en hebt gy niet vernomen...

GARZERAN.

Och! Theodora, hoe zyt gy 't gevaar ontkomen?
Waar bleef uw Pedro toch?

MARIA.

Ik liet hem in gevecht

Met Juliaan, niet ver van hier.

GARZERAN.

Zo komt gy recht

Van pas, wy staan gereed hem onze hulp te toonen.

MARIA.

Den Hemel zegu u, en wil uw trouw beloonen.

LOUIS roept van binnen.

Myn Theodora.

GAR-

GARZERAN.

Zacht.

LOUIS.

Myn Theodora.

MARIA.

't Is

Myn Pedro, Hemel ach! geef dat ik niet en mis.

LOUIS.

Myn Theodora Lief, waar zyt gy?

GARZERAN.

Laat u hooren;

Verhef uw stem, dat hy ons vind.

MARIA.

Myn uitverkoren.

Myn Pedro, Pedro Lief, kom herwaarts.

GARZERAN.

'k Zie hem al;

Daar daald hy van den berg en komt langs 't naaste dal.

MARIA.

Hoe werd myn hart geparst door minnelyk verlangen,
 Oin hem vol blydschap, met myn armen, hier t'omvangen:
 't Schynt reeds een jaar dat ik zyn byzyn heb gemist.

LOUIS, *uitkomende.*

't Is Garzeran! wat vreugd!

GARZERAN.

Heer Pedro, ja hy is 't,

Met al uw volk, die 't lyf gewillig voor u wagen.

MARIA.

Zyt wellekom myn hart!

LOUIS.

Myn ziel, myn welbehagen!

MARIA.

Wat is het my een vreugd dat ik u weêr mag zien.

LOUIS.

'k Was meest beducht dat u mogt eenig leed geschiên.

MARIA.

Ter goeder uure quam Heer Garzeran my tegen.

Hoe

Hoe ging 't met u?

LOUIS.

Ik dank den Hemel, en degen,
Die (door uw heldendaad) tot redding van myn lyf,
In myne handen quam, waar voor ik eeuwig blyf
Verbonden, 't leven (dat gy my toen hebt gegeven)
U te offeren, als aan het leven van myn leven:
Want door die hulp heb ik my uit den nood gered.
Nu houde ik zelf den Graaf in 't Lustpaleis bezet,
Door eenig volk van ons, daar by geval gekomen.

MARIA.

Den Hemel hoede u voorts.

GARZERAN.

Wy hadden flus vernomen,
Dat gy, op 't onvoorziest verrast, gevangen waard;
Dies had ik deze troep in haast by een vergaard,
Om u t'ontzetten.

LOUIS.

'k Dank myn trouwe en dappre vrienden,
Maar wilt gy nu myn hart noch meer tot u verbinden,
En is 't dat myne dienst in uw gedachten leeft,
Zo is het noodig dat gy u met my begeeft:
Want wy uw dapperheid lang door uw daaden kenden.

ALLE.

Die u niet trouw en is die moet den Hemel schenden.
Wy stellen ziel en lyf, tot uwen dienst, te pand.

LOUIS.

Die twyfelt aan uw moed, die doet uw eere schand.

GARZERAN.

De minste zal voor u de dood gewillig lyden.

ALLE.

Wy zyn gereed om zelf de hel te gaan bestryden.

LOUIS.

Wel, volg my dan al t'zaam.

MARIA.

Waar wil myn Lief toch heen?

G

LOUIS.

LOUIS.

Na vrouw Klorinde, die wy, om byzondere reën,
 Nu by Graaf Juliaan zo daadlyk zullen brengen,
 Daar ik u allen, zo 't den Hemel wil gehengen,
 't Gevolg zal toonen van een droef begonnen zaak:
 Den Graaf zal weeten, door myn edelmoed ge wraak,
 Wie dat den Weever is; en mooglyk al te spaade
 Beklaagen, dat hy zo d'onschuldige verraade.

V Y F D E T O O N E E L.

JULIAAN, FINEO, *uit bet huis komende.*

O nmoogelyk dat een gehoonde rusten kan.
 O Al te grooten spyt! door een geringen man,
 Een Weever, overheerd! endoor een vrouw bedroogen:
 Ik schaam my dat ik leef. Wat heeft my toch bewoogen,
 Dat ik den schelm verschoonde? ik had hem in myn magt,
 Eer dat zy door haar list...

FINEO.

Stel dit uit uw gedacht:
 Gy kunt u wreeken, valt hy weder in uw handen,
 Dat niet kan missen.

JULIAAN.

't Strekt my al te veel tot schanden,
 Finéo, dat een snoode, een Weever, overwind:
 Een Vrouw my zo verraad, daar ik haar heb bemind.
 'k Wensch dat de pyn en smart, die my daar door bestry-
 den,
 My dooden konden, om niet meerder hier te lyden.

FINEO.

Ik bid, myn Heer, dat gy u zelve niet meer queid.

JULIAAN.

O bitter smaad! ik had den schelm in myn geweld.

FINEO.

Bedaar, denk dat de Moor genegen is te landen,
 Hun vloot die toonden zich al dicht voor onze stranden.

Ja veele zeggen, dat zy reets aan 't landen was,
 En dat de Koning, al in optocht, d'oosterpas
 Bezet hield.

JULIAAN.

Dan is 't tyd ons na den Vorst te spoeden.

FINEO.

Ik hoop den Hemel zal zyn Majesteit behoeden.

JULIAAN.

Ga zaal de paarden voort.

FINEO.

Ik zal, Heer. *Fineo bin.*

JULIAAN.

Yder uur

Schynt my een jaar, nu my eenpyn, als 't helfche vuur,
 Bestryden komt. Ik moet zyn Majesteit bewyzen
 Dat my nooit moed ombrak, zo zal myn eernaam ryzen
 Tot aan de starren. Maar, wat zal ik toch bestaan?
 Wat dienst, wat Mooren met deez' slappen arm verslaan,
 Daar my een Weever heeft bespot en overwonnen,
 Myn lusten afgesneên! hoe zal de waereld konnen
 Gelooven, als men hoort...

FINEO, *uytkomende*

Myn Heer...

JULIAAN.

Hoe dus verbaast?

FINEO.

Het is met ons gedaan...

JULIAAN.

Wat 's dit? my dunkt gy raast!

Of is 'er tyding dat de Mooren zyn aan 't landen?

Of zyn zy meesters, door hun magt, van onze stranden?

FINEO.

O neen! in 't minste niet, 't zyn roovers uit 't gebergt,
 Die, na men van hun hoord, tot felle wraak getergt,
 U zoeken, 'k bid u vlucht, is 't mooglyk weg te koomen.

JULIAAN.

Ik wyk niet.

DON LOUIS DE VARGAS,
ZESDE TOONEEL.

JULIAAN, LOUIS, FINEO, MARIA, LIZANDRA,
ROZÉLLA, GARZERAN, PEDRO, VALERIO,
THEODORA, GUARIN. *en gevolg
van Roovers, alle vermomd.*

WJULIAAN.
at zyt gy voor volk, die ingenomen

Met dulle moedigheid, het groot gezag dus breekt,
Dat gy my schuldig zyt? trouwloozen...

LOUIS.

'k Bid u, spreekt
Zo trots niet, noch veel min en acht her niet voor won-
d'ren;

Het wil u moogelyk heel vreemd in d'ooren dond'ren,
Dat ik een stem verftrek van 't Hemelfche gerecht,
Die u ter straf daagt, en myn ongelyk beflecht; (fen,
Want fchoon tot noch uw naam de waereld zo kon trot-
Uw boosheid doet u tot in d'afgront nederplotfen.
Kend gy deez' Vrouwe wel, die gy hief voor u ziet?
Hoe, zwygt gy? spreek.

JULIAAN.

Ik ken haar wel.

LOUIS.

Weet gy dan niet
Dat zy Lizandra is, uit Vargas bloed gefprooten?
Wiens adelyk geflacht uw flaat, en al de Grooten
Van 't hof, gelyk is? fchoon zy hier in flecht gewaad
Haar dus verтоond aan ons, misleid door uw en raad,
Om uw geveinsde min, tot koeftring van uw lufien,
Te voeden, en, vol weelde, in haaren arm te ruffen?
Weet gy wel dat gy haar uw trouw hebt toegezeid,
En niet volbragt? dat zy door u is fchelms misleid?

JULIAAN.

Lizandera door my...

LOUIS.

LOUIS.

'k Zal uw bekentenisse

Hier niet verwachten, ga te raad met uw gewiffe.

'k Herroep myn vonnis nooit: want zonder uwe fchuld,
Of zelf haar onfchuld meer hier aan te hooren, zult
Gy aan Lizandra voort de hand, als Bruigom, geeven,
In 't aanzien van dit volk, of 'k zweer u, by myn leeven,
Dat ik een treurtooneel zal maaken van deez' plaats.

JULIAAN.

„ Wat raad, Finco?

FINEO.

„ Heer, ik vinde niet veel raads:
„ Want, naar ik merk, zal dit dien trotsen Weever weezen;
„ Zyn ftem ontdekt hem; dies ons 't quaadfte ftaat te
vreezen,

„ De tegenftant is hier toch vruchteloos, geef haar
„ Uw hand myn Heer, en red ons leeven uit 't gevaar.
„ Gedwonge banden mag men vry aan ftukken breeken.
„ De dwang verbind nooit woord, dat 's zonder tegen-

JULIAAN, / (fpreeken.

Gy zegt zeer wel. Wel aan, Lizandra, 'k ben gereed,
Dewyl myn hand aan u gelukkig werd befteed,
Laat myn gerechte hoop niet trooft'loos wederkeeren.

LIZANDRA.

Gy weet wel, Graaf, uw trouw en liefde zal my eeren;
En fchoon myn fchoonheid u niet heel verplichten ken,
Uw woord verplicht u; 'k hoop dat ik u waardig ben.

LOUIS.

„ Nu naderd myne wraak.

JULIAAN.

Ik zal u nooit verlaten;
Maar eeren als myn vrouw. De Hemel moet my haaten...

LIZANDRA.

Zweer niet, 'k acht my voldaan nu ik de hand als Bruid
U geeven mag.

ROZELLA.

Geen ramp uw liefde immer stuit.

Mevrouw, 'k wensch u geluk; myn Heer, lang moet gy

FINEO.

(leeven.

De Hemel wil u in dien staat veruoeging geven.

LOUIS.

Ik ben zo ver voldaan. Men laat my nu alleen

Hier by den Graaf, met wien dat ik byzondt reën

Te spreekten heb: wil t'zaam my in 't gebergte beiden.

Ik bid, Heer Garzeran, de vrouwen te geleiden

In alle zekerheid.

GARZERAN.

't Werd na uw wil volbragt.

JULIAAN.

Nu hebt gy, snode, daar gy lang hebt na getragt.

Alle binnen, bebalven Louis en Juliaan.

ZEVENDE TOONEEL.

LOUIS, JULIAAN.

K LOUIS, *doet zyn Masker af.*
end gy my, Graaf?

JULIAAN.

O ja, uw dapperheid en moed

Maakt u genoeg bekend.

LOUIS.

Wie ben ik, na uw gissen?

JULIAAN.

D'n Weever Pedro.

LOUIS.

Neen, gy zoud wel kunnen missen.

Beöogd my beter, Graaf.

Doet zyn Pruuk en Pleister van zyn oog af.

JULIAAN.

Indien het wezen kon,

Na ik nu zien kan, 'k zou gelooven dat gy Don

Louis

Louis de Vargas waard: maar die's niet meer in 't leeven.

LOUIS.

Ik ben die zelfde, 'k zal u daar bewys af geeven.

JULIAAN.

„ Ô Wonderlyk geval! hoe speelt gy met den mensch!
Ik heb u, Don Louis, myn schuld betaald na wensch,
Uw Zutter weêr geëerd met haar myn hand te geeven.
Wat wilt gy meer van my?

LOUIS.

Dat gy niet meer zult leeven:
Niet dat myn vroomheid door deez' daad ontluisterd werd,
Neen, ik weet zeker, en dit moedigt nu myn hart,
Dat ik gerechtig ben gesteld om u te straffen,
Het is des Hemels wil, die zal my wraak verschaffen,
Die gund dat ik noch leef, die wil dat dezen arm
d'Uitvoerder wezen zal van uwe straf. Bescherm
U zelf nu zo gy kund, hier valt niet meer te dralen.

JULIAAN.

Is 't moogelyk? ik zag uw lyk ten grave daalen.

LOUIS.

't Was maar bedrog, het schynt dat gy my nu niet kent,
Dat hoont myn vroomheid, die leeft nimmermeer ge-
schent:

Dies trek uw degen uit; want gy van deze handen
Zult sterven.

JULIAAN.

'k Bid myn Heer, het strekt uw roem tot schanden,
Zyt gy niet Don Louis, de Broeder van myn Bruid:
Wat dulheid dan dat gy uw Broeders dood besluit.

LOUIS.

Uw hand die heeft haar eer hersteld na 't nedervellen,
Gy kund myn eer niet dan door uwe dood herstellen.
Uw klagt is kragteloos.

JULIAAN.

Ik hoonde nooit Louis.
Wilt gy dan dat ik om een Wever 't lyf verlies?

LOUIS.

't Is 't eigen aanzicht daar uw hand die schand in drukte.
 Hebt gy den Weever maar gehoont, dat u gelukten,
 Zo maak dan rekening dat u den Weever weêr
 Zal dooden, om den moord zyns Vaders, om zyn eer,
 En wraak dat gy zyn Bruid zo eerloos zagt tefchenden.

JULIAAN.

Zy heeft myn min veracht.

LOUIS.

Dat gy uw schuld bekenden
 Was nutter voor u zelf, Verrader, kom terstond
 Verweer u.

JULIAAN.

't Sa dan.

LOUIS.

Daar.

JULIAAN.

Ei my! ik ben gewond.

O Hemel! 'k heb myn straf rechtvaardig hier geleden.
 Ik bid u Don Louis, ei! luisterd na myn reden,
 Nu dat ik sterf, 'k beken, 'k heb tegen u misdaan.
 Ik heb uw Vader valsch beticht en schelms verlaan:
 Vervloekte staatzucht heeft my daar toe aangedreven:
 Het was myn Vaders wil, 'k bid, wilt het my vergeven,
 'k Weet dat gy edel zyt; de nyd heeft ons vervoerd.

LOUIS.

'k Vergeef het u.

JULIAAN.

Ik sterf...

LOUIS.

Ik vind my noch beroerd
 Om myne Zuster, schoon myn vyand is verwonnen,
 Waar van al 't ongeluk myn 's levens is begonnen.
 Daar legt hy nu, die my vervolgde. Hemel, geef
 Dat zynen Vader ook gerechte straf beleef.

A G S T E T O O N E E L.

GARZERAN, LOUIS.

Heer Pedro! hoe, myn vriend! bedriegen my myne oor-
Wat zie ik! Don Louis?

LOUIS.

Gy zyt gansch niet bedrogen:
Ik ben het, waarde Vrind. Vergeef, dat ik tot noch
My niet ontdekte, 't was noodzaaklyk dit bedrog.
Myn wraak heeft zyn begin, nu moogt gy my weêr agten
Voor uw getrouwen vrind. Daar leit hy die staâg tragten
Na ons bederf, die my reeds waanden in het gaf
Tê zyn, krygt nu zyn loon van my.

GARZERAN.

Hy heeft zyn straf
Bekomen Maar 't is nu geen tyd om hier te blyven.

LOUIS.

Ik rust niet of ik zal den Vader mede ontlyven,
Die door zyn schelms verraad myn Vader bragt ter dood.

GARZERAN.

Stel deze wraak wat uit, de Koning is in nood,
Zyn heir, aan 't wyken, is meest door den Moor verflagen;
Dies is het tyd, om nu een braave kans te wagen
Ten dienst van onzen Vorst; en komen met ons volk,
Dat nooit gevaar ontzag, met spies, en pyl, en dolk,
Hem moedig helpen, eer de zyne heel aan 't vluchten
Tot scheuring zyn gebragt, en voor een arger duchten.
Ik twyffel niet, komt deze ons hulp in tyds te staê,
Wy hoopen niet vergeefs voor 't algemeen genâ.

LOUIS.

Men ruk ons volk by een, op hoop van 's Hemels zegen.

GARZERAN.

Daar zyn zy, reets tot uw' en 's Konings dienst genegen.

106 DON LOUIS DE VARGAS,
NEGENDE TOONEEL.

LOUIS, GARZERAN, VALERIO, PEDRO,
GUARIN, en Gevolg van Rovers.

Myn Vrinden, gy hebt nu den regten tyd beleeft,
Waar in de Hemel u een eereyke uitkomst geeft
Voor al uw misdaân, die gy kunt doorlugtig maken;
Gy weet hoe ons den Moor komt met zyn heir genaken,
Hoe hy des Konings heir aan 't deizen heeft gebragt.
Komt laat ons, groot van moed, met onze kleene magt,
Den vyand slaan, wy zyn geoeffende Soldaten,
Die, voet by 't stuk gezet, elkand'ren nooit verlaten;
Zy bloode guilen, niet in wapens groot gemaakt,
Zyn door het plundren uit slagordren al geraakt;
Werd nu met kracht op hun den aanval voort begonnen,
Den overwinnaar ziet zich zelf haast overwonnen.
Vecht voor u zelve, voor uw Vorst en 't Vaderland.
Laat ons met eer en roem nu sterven zonder schand,
Voor die wy levende veel hoons en smaad aandeden.

ALLE.

Wy wenschen na den stryd.

LOUIS.

Zet u dan in geledên.

GARZERAN.

O dappren Veldheer! door dit eereyke besluit,
Strekt yders borst een rots daar 's vyands scharp affluit,
Elks arm een bliksemstraal, tot schrik der Mauritaanen.

LOUIS.

Dat gaat u voor; ik zal den weg van eer gaan baanen.
*Hier boort men eenige tyd bet krygsgerucht
van wegtende Legers.*

TIEN.

TIENDE TOONEEL.

KONING, ZUERO, LORENZO, *gewapent met uitgetrokke degens.*

Myn Vorst, neem doch een paard, dat, gy uw lyf
 ZUERO. *(bevryd.*
 KONING.

o Hemel, wees toch myn beschermmer in deez' stryd,
 Daar ik uw recht bescheem, werp my niet heel ter neder
 Door 't Heidens ongelooft.

LOUIS *van binnen.*

Keert wederom, keert weder,
 Soldaten: want den Moor heeft u niet overmant;
 't Is maar de vrees, houd moed, ik bid u houd maar stant.

KONING.

Wat voor en troep komt, met vermoorden aangezigten,
 Zo moedig ons te hulp; my denkt de Mooren zwigten.
 Zy vallen rustig aan en houwen 't al ter neer.

ZUERO

De Hemel heeft uw beê verhoort, op uw bekeer.

KONING.

Die zy voor eeuwig lof.

ZUERO

Zy vlugten al, die trotzen,
 Ik zie hun wyken, langs de boomen, na de rotzen.

KONING.

Val aan Marquis, kom stry om d'eere van myn kroon
 t' Herstellen; 'k ben door u hier toe geraakt, uw Zoon,
 Dien bloodaard, laat zyn Vorst in dezen nood verlegen,
 En volgt zyn wellust: kom, kom wagten wy de zegen
 Des Hemels, die ons nooit vergeefs zyn hulp toezend:
 Ik ga u voor en maak van dezen stryd een end.

Alle binnen.

*Werd binnen gevogten, waar op ZUERO gekwest uit
komt, van LOUIS vervolgd, en na hem den
KONING.*

Wie zyt gy, die dus, na der Mooren nederlagen,
Uw kling op Christenen gaat wetten?

LOUIS.

Durft gy vragen
Waarom? trouwloozen schelm, laat u genoeg zyn, dat
Ik Vargas ben, wiens bloed u nu in 't aanzigt spat.

KONING.

Wat dat ik hoor!

ZUERO.

Zo zyt gy, Don Louis, in 't leven?

LOUIS.

O ja, de Hemel heeft my 't leven willen geven,
Dat ik myn vroomheid aan de waereld toonen zou.
Dat ik gerechte wraak zou krygen. Nu myn trouw
Den Koning is bekend, die hem hielp overwinnen,
Zal myne straf aan u, meinedige, beginnen,
Voor d'ongerechte hoon myn Vader aangedaan,
Door uwe valsheid al te jammerlyk verraân:
't Is nu des Hemels wil, die niemant kan bepaalen,
Dat hier uw leven met de dood, eens zal betaalen
De dood myns Vaders, die onschuldig heeft geleên.

ZUERO.

Ei my, rampzalige! ik sterf: wees nu te vreên,
O Vargas! want gy hebt gewenschte wraak bekomen.
'k Beken 'k was d'oorzaak dat het leven is benomen
Aan uwen Vader. 'k Bid, vergeef het my, gelyk
Ik u myn dood vergeef.

LOUIS.

Verrader...

KONING.

Hier is blyk

Genoeg; hou op, Louis, hy heeft het al beleden.

LOUIS.

Zyn Majesteit heeft het gehoord; 'k hou my te vreden;
 Zyn Zoon die heeft het voor zyn sterven ook bekend,
 Die 'k flus de doodsteek gaf, en hielp hem aan zyn end,
 Voor al zyn schelmisch verraad, en booze tierannijen,
 Waar door ik in 't gebergt myn zelf met rooverijen
 Behelpen moest. Hy had myn Zusters eer geroofd,
 En zocht de schennis van myn Bruid, aan my beloofd;
 Hy heeft, toen ik hem dit beletten wou, zyn handen
 Geschonden eerloos in myn aanzigt, my ten schanden.
 Nu buig ik my, ô Vorst! voor uwe voeten neêr,
 Indien ik straf verdien, zo straf my; om myn eer
 Heb ik als Edelman myn wraak gezocht.

KONING.

Uw daaden,

O dapp'ren Don Louis! verdienen myn genaaden:
 Uw itrytbren oorlogstroep heeft my verplicht; 'k beket
 Dat ik de zegen aan uw vroomheid schuldig ben.
 Dat uw Soldaaten zich vry alle voor my toonen,
 Ik wil haar kennen, en hun trouwe dienst beloonen.

LOUIS.

Op deze hoop heb ik hen alle hier by my
 Ontboôn, op dat men van den vyand meester zy,
 Om uwe Majesteit eerbiedig te begroeten.

T W A A L F D E T O O N E E L.

GARZERAN, KONING, LOUIS, VALERIO,
 GUARIN, en Gevolg van Soldaten.

W GARZERAN.
 y offren, groote Vorst! ons leeven voor uw voeten.

VALERIO.

Wy dienen trouw, 'k bid dat uw goedheid ons verschoon.

Ko-

KONING.

Wacht dan van my dat ik u Koninklyk beloon.
 Ryst op, uw heldendaân gaan nooit uit myn gedachten.
 'k Vergeef u alles, wilt voortaan uw pligt betrachten.
 De Hemel heeft door u deez' oorlogstwist geflist.
 Uw dapperheid heeft al uw misdâân uitgewist.
 'k Zeg andermaal, ryst op, het is u al vergeeven.

ALLE.

Lang leef zyn Majesteit, lang moet den Koning leven.

KONING

Voerd de gevangens weg, en zonder tydverlies.

GUARIN.

't Is Pedro na het kleed, na 't aanzicht Don Louis.
 Dit komt my vreemt te voor; het schynen tooverijen.
 Ik bid u, moedig Heer, laat my niet meer in lijn,
 Zyt gy Heer Vargas?

LOUIS.

Ja, ik ben het zelf Guarin;
 De Hemel zy gedankt dat ik u weêr mag zien.

GUARIN.

Maar uw getrouwe knecht zo lange te bedriegen,
 Myn Heer, 't is wat te grof, ja zeker, zonder liegen.

LOUIS.

Guarin het moest zo zyn, stel u daar in gerust.

GUARIN.

Zo doen ik, Heer, gun dat uw slaaf uw voeten kust.

LOUIS.

Volg my naar 't Hof, uw dienst zal daar geen loon ontbree-

GUARIN.

(ken.

Dat is een hart'lyk woord: och! was het al gebleeken.
 Was ik weêr Edelman de Boer die had dan uit.

KONING.

Leest uwe Zuster noch?

LOUIS.

Daar komt zy, met myn Bruid,
 Om uwe Majesteit geluk en heil te wenschen.

Ko.

KONING.

Zeg ons welke is uw Bruid?

LOUIS.

De minlykſte aller menſchen,
Die, ſchoon dat ik als Vorſt een Koninkryk gewan,
My waardig zyn zou; 't is Maria de Luxan.

KONING.

Ik ken haar aadlyk Huis, daar zy is uit geſprooten,
Waar van de Kroon altyd veel dienſten heeft genooten.

DERTIENDE TOONEEL.

PEDRO, MARIA, LIZANDRA, KONING,
THEODORA, ROZELLA, LOUIS,
GARZERAN, *Gewolg van
Soldaten en Rovers.*

Mevrouw, daar is hy dit Kaſtiljens ſcepter torſt.

PEDRO.

MARIA.

Ootmoedig kuffen wy de handen van den Vorſt.

LIZANDRA.

De Hemel geeſt hem heil.

KONING.

Staat op, 't is ons begeeren
De Zuſter en de Bruid van Don Louis nu te eeren.

LIZANDRA.

Wat zie ik, Hemel! ach! myn Broeder, ach! zyt gy 't?
Of is 't uw geeſt? helaas! *Zy ombelſt hem.*

LOUIS.

Ik ben het zelf; verblyd
U waarde Zuſter: want het uur is eens gekoomen,
Dat myne en uwe wraak voldaan is: wil niet ſchroomen;
Gy ziet de tyd, waar in uw vyanden teu val
Geraakt zyn, dat uw eer met roem herſtellen zal.
Graaf Juliaan, die ons vervolgte, is reeds om 't leeven.
Heer Garzeran zal u de hand als Bruigom geeven,

Zo

Zo ik by hem den naam van Broeder waard mag zyn;
 Zo raakt hy meê ten eind van zyne minnepyn.
 Indien 't de Vort gevalt.

KONING.

Ik zal nooit vreugd beletten.

GARZERAN.

Nu hangt myn heil aan u.

LIZANDRA.

Zyn woorden zyn myn wetten.

'k Genoeg my in zyn wil.

GARZERAN.

Wat overgroot geluk!

Zo raak ik onverwacht ten einde van myn druk.

KONING.

Door zulk een dubbele trouw zal alle vreugd vermeeren,
 In myne zegepraal. Komt volgt my t'zaam, gy Heeren,
 Daar Don Louis verschynt als d'Atlas van myn Ryk.

LOUIS.

Myn Edelmoed'ge Wraak geeft hier gerechte blyk,
 Dat zelden schellemstuk zo voortgaan zal in 't dwaalen,
 Of kreuple straf die zal in 't eind noch achterhaalen.

E I N D E.

